

VII. BIBLIOGRAFIA

JAKUB SAWICKI (Warszawa)

MATERIAŁY DO POLSKIEJ BIBLIOGRAFII HISTORYCZNO-PRAWNEJ ZA ROK 1957

Zestawienie niniejsze zawiera bieżącą bibliografię prac (jak i poprzednio opublikowane zestawienia za lata 1944—1956 jedynie w obszernym wyborze) z dziedziny historii państwa i prawa, pochodzących od autorów polskich lub dotyczących zagadnień polskich, opublikowanych w roku 1957. Również i niniejsze zestawienie przynosi nadto szereg pozycji z lat poprzednich, nie objętych zestawieniami dotychczasowymi (za lata 1944—1953, 1954, 1955, 1956), uzupełniając przynajmniej częściowo niektóre luki w tych zestawieniach powstałe wskutek niemożności dotarcia we właściwym czasie do szeregu wydawnictw zwłaszcza periodycznych i seryjnych. Zestawiając polonica w czasopismach i wydawnictwach seryjnych obcych posługiwałem się również z korzyścią wykazem ich za rok 1956 opublikowanym w Kwartalniku historycznym R. 48: 1957 z. 6 s. 167—192.

Przy wypisywaniu i przygotowywaniu materiałów do niniejszego zestawienia i tym razem pomocną była mi mgr Grażyna Bałtrusajtys, asystent Instytutu Historii Prawa UW, za co składam jej wyrazy szczerego podziękowania.

UKŁAD BIBLIOGRAFII

- I. Źródła (1—53)
- II. Historia i krytyka źródeł (54—92)
- III. Wydawnictwa pomocnicze (93—119)
- IV. Zagadnienia metodologiczne (120—123)
- V. Literatura prawnicza i jej dzieje (124—185)
- VI. Historia doktryn prawnych i programów społeczno-ustrojowych (186—205)
- VII. Ustrój społeczny (206—269)
- VIII. Ustrój polityczny i administracyjny (270—403)
 - 1. Zagadnienia ogólne (270—304)
 - 2. Panujący, władze centralne (305—307)
 - 3. Konstytucje, parlamentaryzm (308—325)
 - 4. Administracja (326—338)
 - 5. Skarbowość (339—345)
 - 6. Wojskowość (346—349)
 - 7. Organizacja miast (350—390)
 - 8. Organizacja wsi (391—403)
- IX. Kościoły i wyznania (404—442)
 - X. Organizacja sądownictwa i proces (443—465)
- XI. Prawo cywilne (466—476)
- XII. Prawo karne (477—484)
- XIII. Prawo handlowe i morskie (485—489)
- XIV. Prawo narodów i stosunki międzynarodowe (490—509)
- XV. Prawo przemysłowe i górnicze (510—513)
- XVI. Prawne regulowanie stosunków pracy i prawo pracy (514—515)
- XVII. Ogólne (516—577)
 - 1. Bibliografie (516—528)
 - 2. Księgi pamiątkowe, prace zbiorowe (529—540)
 - 3. Konferencje, wystawy (541—551)
 - 4. Dzieła ogólne, podręczniki (552—566)
 - 5. Czasopisma i wydawnictwa seryjne (567—577)

I. ŹRÓDŁA

1. [GRODZISKI Stanisław] S. G.: Konferencja Komisji Redakcyjnej Wydawnictw Źródłowych Komitetu Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk. — *Czas. prawno-hist.* T. 9 : 1957 z. 1. s. 424—428.
2. KLÍMA Josef: *Prawa Hammurabiego*. Z czes. przeł. Cezary Kunderevich. Warszawa 1957 PWN ss. 334, 1 nlb., tabl. 9, mapa 1, err.
3. Labuda Gerard: *Słowiańszczyzna pierwotna. Wybór tekstów*. Warszawa 1954. Rec.: MYŚLIŃSKI Kazimierz. *Studia źródłozn.* T. 1 : 1957 s. 245—247.
4. Acta Tomiciana. Tomus quintus decimus epistolarum, legationum, responsorum, actionum et rerum gestarum serenissimi principis Sigismundi primi regis Poloniae magni ducis Lithuaniae per Stanislaum Górski canonicum Cracoviensem et Plocensem collectarum a. D. 1533. Ed. Vladislaus [Władysław] PO-CIECHA. Wratislaviae 1957 sumpt. Instit. Nation. Ossoliniani, ss. XII, 2 nlb., 1012, 1 nlb.
5. Akta radzieckie rzeszowskie 1591—1634. Wyd. i wstęp Adam PRZYBOŚ. Wrocław 1957 Zakład Narod. im. Ossolińskich Wydawn. PAN, ss. LXXXIV, 189, 1 nlb.
6. Akta sejmikowe województwa krakowskiego. T. 2 : 1621—1650. Wyd. Adam Przyboś. Kraków 1955. Rec.: ŁYSIAK Ludwik. W sprawie wydawnictw akt sejmikowych. Uwagi na tle analizy tomu II Akt sejmikowych województwa krakowskiego. *Czas. prawno-hist.* T. 9 : 1957 z. 1 s. 255—281.
7. Akta sejmikowe województw poznańskiego i kaliskiego. T. 1 : 1572—1632. Cz. 1 : 1572—1616. Wyd. Włodzimierz DWORZACZEK. Poznań 1957 PWN ss. XXXVII, 1 nlb., 491, 1 nlb.
8. Akta Stanów Prus Królewskich. T. 1 (1479—1488). Wyd. Karol Górski i Marian Biskup. Toruń 1955. Rec.: MA-CZAK Antoni, SAMSONOWICZ Henryk. *Prz. hist. R.* 48 : 1957 z. 4 s. 795—798; RHODE Gotthold. *Hansische Geschichtsblätter R.* 74 : 1956 s. 190; HEJNOSZ Wojciech. *Studia do Dziejów Wielkop. Pomorza* T. 2 : 1956 z. 2 s. 445—449.
9. Akta Stanów Prus Królewskich. T. 2 : 1489—1492. Wyd. Karol GÓRSKI i Marian BISKUP. Toruń 1957 PWN ss. XXXII, 2 nlb., 502, 1 nlb.
- 9a. BIERNAT CZESŁAW: Najstarsze polskie ordynacje dla mierników zbożowych miasta Gdańska z lat 1584, 1620 i 1623. — *Rocz. Gdański* T. 14 : 1955 [wyd. 1957] s. 335—341.
- 9b. Dembińska Anna: Materiały dotyczące sporu o apelację do króla od wyroków sądów gdańskich za Zygmunta I. Teki Archiwalne T. 2, 1954. Rec.: [BISKUP Marian] M. B. *Zapiski hist. T.* 22 : 1956 [wyd. 1957] z. 1/3 s. 297.
10. Ebel Wilhelm: *Lübecker Ratsurteile*. Bd. 1. 1421—1500. Göttingen 1955. Rec.: SAMSONOWICZ Henryk. *Prz. hist. R.* 48 : 1957 z. 4 s. 792—795.
11. Hubatsch Walther: *Quellen zur Geschichte des Deutschen Ordens*. Göt-

tingen 1954. Rec.: JANOSZ-BISKUPOWA Irena. Prz. hist. R. 48 : 1957 z. 4 s. 791—792; POLLAKÓWNA Marzena. Studia Mat. Dziejów Wielkop. T. 3 : 1957 z. 2 s. 296—298.

12. Inwentarze dóbr stołowych biskupstwa włocławskiego z XVII w. Wyd. Leonid ŻYTKOWICZ. Toruń 1957 PWN ss. XXVII, 1 nlb., 344, tab. 9, err. — TN Tor. — Fontes 38.

Rec.: [Jerzy TOPOLSKI] J. Tp. Kwart. hist. R. 64 : 1957 nr 6 s. 149.

13. Inwentarze dóbr szlacheckich powiatu kaliskiego. T. 1. Od XVI do połowy XVIII w. Wydał Władysław Rusiński. Wrocław 1955. Rec.: KECKOWA Antonina. Kwart. hist. R. 64 : 1957 nr 3 s. 134—138.

14. Inwentarze dóbr ziemskich województwa krakowskiego 1576—1700. Wybór z ksiąg relacyj grodu krakowskiego. Oprac. Adam KAMIŃSKI, Aniela KIEŁBICKA, Stanisława PAŃKÓW. Warszawa 1956 ss. 537, mapa.

Rec.: PRZYBOŚ Adam. Kwart. hist. R. 64 : 1957 nr 3 s. 138—142.

15. Inwentarze dóbr biskupstwa chełmińskiego. T. 1. (1646 i 1676). Wydał Ryszard Mienicki. Toruń 1955. Rec.: RUŚIŃSKI Władysław. Zap. hist. T. 22 : 1956 z. 1/3 s. 270—274; Rss. Pol. Szt. lud. 1956 nr 4/5 s. 279—281.

16. Kaczmarczyk Kazimierz: Catalogus diplomatum pergamenearum Universitatis Jagellonicae Cracoviensis. Cracoviae 1953. Rec.: PRAŽAK. Archivni Časopis R. 6 : 1956 nr 1 s. 51—53.

17. Konsulat morski [Consolat de Mar]. Wg. wyd. barcelońskiego z r. 1494. Na jęz. polski [z katalońskiego] przeł., wstęp i przypisy Kazimierz LIBERA. Warszawa 1957, PWN, ss. 598, 2 nlb, tabl. 1.

18. Koszyk Szymon: Dokumenty pergaminowe Archiwum Miejskiego w Opo-

lu. Sobótka 5 (1951). Rec.: [LABUDA Gerard] G. L. Studia źródłoznawcze T. 1 : 1957 s. 306—307.

19. Kozłowska Budkowa Zofia: Dokumenty klasztoru PP. Norbertanek w Imbramowicach (1228—1450). Kraków 1948. Rec.: KARWASIŃSKA Jadwiga. Studia źródłoznawcze. T. 1 : 1957 s. 243—245.

20. Księga sądowa Uszwi dla wsi Zawady 1619—1788. Oprac. i wydał Adam VETULANI. Wrocław 1957 Zakład Narod. im. Ossol. Wydawn. PAN ss. 292, ilustr. PAN Instytut Nauk Prawnych. Starodawne Prawa Polskiego Pomniki Seria II. Pomniki Prawa Polskiego pod redakcją Adama Vetulaniego. Dział II Prawo wiejskie Tom. I.

21. LABUDA Gerard: Nieznany pomnik polskiego prawa bartnego na Pomorzu. — Roczn. Gdański T. 14 : 1955 [wyd. 1957] s. 342—374, tab.

22. LEWICKI Marian, KOHNOWA Renata: La version turque-kiptchak du Code des lois des Arméniens polonais d'après le ms. n° 1916 de la Bibliothèque Ossolineum. — Roczn. orient. T. 21 : 1957 s. 153—300, ilustr.

23. Materiały do dziejów miasta Żywca od XV do XVIII wieku. Zebrał, objaśnieniami i wstępem opatrzył Franciszek LENCZOWSKI. Kraków 1957 Miejska Rada Narod. w Żywcu ss. 271, 1 nlb, ilustr., mapy.

Rec.: [Kazimierz LEPSZY] K. L. Kwart. hist. R. 64 : 1957 nr 6 s. 148.

24. Materiały źródłowe do historii powszechnej epoki feudalnej T. 1, 3, 5. Warszawa 1954. Rec.: KORANYI Karol. Kwart. hist. R. 64 : 1957 nr 1 s. 107—112.

25. Meysztowicz Walerian: Manuscriptum Gertrudae filiae Mesconis II regis Poloniae. Antemurale II. Romae 1955. Rec.: BUDKOWA Zofia. Nasza Przyszłość T. 5 : 1957 s. 379—384.

26. NOWACKI Józef: Zapiski historyczne XVI wieku (z ksiąg Archiwum Archidiecezjalnego w Poznaniu). — Rocz-i hist. R. 23 : 1957 s. 183—220. Rés.

27. PATYKIEWICZ Walenty ks.: Nieznany dokument ks. Władysława Wrocławskiego z 1267 r. — Rocz-i teolog.-kanon. T. 3 : 1957 z. 2 s. 390—394.

28. PERTEK Jerzy: Akta i diariusz komisarzy okrętowych Zygmunta III. (Nieznane źródła rękopiśmienne do dziejów polskiej floty handlowej w latach 1627—1628). — Rocz. Gdański T. 14: 1955 [wyd. 1957] s. 375—404.

29. Polska w okresie monarchii stanowej (1346—1454). Wybór tekstów. Opracował Roman Heck. Warszawa 1955. Rec.: MYŚLIŃSKI Kazimierz. Studia źródłoznawcze T. 1 : 1957 s. 245—247.

30. POSADZY Wiesław, KOWALEWICZ Henryk: Inwentarz dóbr starostwa brzeskiego na Kujawach z roku 1494. — Studia do Dziejów Wielkop. Pomorza T. 2 : 1956 z. 2 s. 355—398. Zsf.

31. Regesta historico-diplomatica Ordinis S. Mariae Theutonicorum. 1198—1525. Pars I: Regesten zum Ordensbriefarchiv vol. 1, 1198—1454; vol. 2, 1455—1510. Pars II: Regesta privilegiorum Ordinis S. Mariae Theutonicorum mit einem Anhang Papst- und Konzilsurkunden. Göttingen 1948—1950. Rec.: POLAKÓWNA Marzena. Studia źródłoznawcze T. 1 : 1957 s. 249—253.

32. Ruch husycki w Polsce. Wybór tekstów źródłowych (do r. 1454), opracowali Roman Heck i Ewa Maleczyńska. Wrocław 1953. Rec.: SOBOCIŃSKI Władysław. Studia źródłoznawcze T. 1 : 1957 s. 247—249.

33. Sułowski Zygmunt: Najstarsze dokumenty biskupstwa hobolińskiego. Rocz-i hist. 19 (1952). Rec.: [LABUDA Gerard] G. L. Studia źródłoznawcze T. 1 : 1957 s. 306.

34. Teksty staropolskie. Teksty polskie z XIV-wiecznych ksiąg sądowych ziemskich krakowskich. Oprac. Mieczysław KARASZ, Zbigniew PERZANOWSKI. — Jęz. pol. 1957 z. 2 s. 129—132.

35. Teksty źródłowe do historii Wrocławia T. 1—2. Wrocław 1951, 1955. Rec.: WĘDZKI Andrzej. Rocz-i Dziejów społ.-gosp. T. 18 : 1956 s. 320—323.

36. Upadek cesarstwa rzymskiego i początki feudalizmu na Zachodzie i w Bizancjum. Opracował Marian Henryk Serejski. Warszawa 1954. Rec.: MYŚLIŃSKI Kazimierz. Studia źródłoznawcze T. 1 : 1957 s. 245—247.

37. WOLIŃSKI Janusz: Relacja ambasadora K. L. Schaffgotscha o elekcji polskiej 1669 r. — Teki arch. 1957 z. 5 s. 130—172.

38. WOLIŃSKI Janusz: Traktat gdański 1677 r. — Teki arch. 1957 z. 5 s. 173—182.

39. WÓJCIK Zbigniew: Akta poselstw Morstina oraz Leszczyńskiego i Naruszewicza do Szwecji w roku 1655. — Teki arch. 1957 z. 5 s. 57—129.

40. Źródła hebrajskie do dziejów Słowian i niektórych innych ludów środkowej i wschodniej Europy. 1: Wyjątki z pism religijnych i prawniczych XI—XIII w. Oprac. i przygotowali do druku Franciszek KUPFER, Tadeusz LEWICKI. Warszawa 1956. Zakład im. Ossolińskich. Wydawn. PAN ss. 321, 2 nlb., ilustr.

41. CIEŚLAK Tadeusz: Postanowienie wiejskie dla szlacheckich weyherowskich i r[ez]ucewskich dóbr Aleksandra Gibsone'a z roku 1783. — Rocz. Gdański T. 14: 1955 [wyd. 1957] s. 230—242.

42. Die Vorgeschichte des Kulturkampfes. Quellenveröffentlichung aus dem Deutschen Zentralarchiv. Bearbeitet

von Adelheid CONSTABEL mit einer Einleitung von Fritz HARTUNG. Berlin 1956 ss. 368.

Rec.: GROT Zdzisław. *Archeion* T. 27: 1957 s. 359—362; WERESZYCKI Henryk. *Kwart. Hist. R.* 64: 1957 nr 3 s. 173—175.

43. JAK TO DAWNIEJ BYWAŁO. Instrukcja magnata dla komisarza swoich dóbr. Podał do druku B. D. M. — *Więści* 1957 nr 4 s. 7.

44. Kieniewicz S., Mencil T., Rostocki W.: Wybór tekstów źródłowych z historii Polski w latach 1795—1864. Warszawa 1956 Rec.: [GRONIEWSKI Krzysztof] KRZ. G. *Kwart. hist. R.* 64: 1957 nr 6 s. 152.

45. KŁOS Michał, WŁODARSKA Czesława: Źródła archiwalne do położenia prawnego włościan w Królestwie Polskim w XIX wieku. — [B. m. 1956] *Maszyn. powiel.* ss. 4 nlb., 35.

46. Księgi Referendarii Koronnej z drugiej połowy XVIII wieku. T. 1 (1768—1780). Warszawa 1955. Rec.: DERESIEWICZ Janusz. *Studia do Dziejów Wielkop. Pomorza* T. 2: 1956 z. 2 s. 450—453.

47. Księgi Referendarii Koronnej z drugiej połowy XVIII wieku. T. 2: 1781—1794. Wyd. Antonina KECKOWA i Władysław PAŁUCKI. Warszawa 1957 „Książka i Wiedza” ss. 868, 3 nlb.

48. Materiały do dziejów sejmu czteroletniego T. I. Opracowali i przygotowali do druku Janusz Woliński, Jerzy Michalski, Emanuel Rostworowski. Wrocław 1955. Rec.: MENCEL Tadeusz. *Archeion R.* 27: 1957 s. 343—347.

49. Protokoły posiedzeń Koła Polskiego w Berlinie T. 1. Lata Wiosny Ludów 1849—1851. Oprac. Zdzisław Grot. Poznań 1956. Rec.: JAKÓBCZYK Witold. *Studia do Dziejów Wielkop. Pomorza* T. 2: 1956 z. 2 s. 453—454.

50. SENKOWSKA Monika: Raport Fryderyka Skarbka o warszawskim więzieniu śledczym z 1828 r. — *Czas. prawno-hist.* T. 9: 1957 z. 2 s. 259—266, tab.

51. ŚLĄSK w pierwszej połowie XIX wieku. Wybór źródeł. T. 1—2: Śląsk w latach 1806—1847. Wrocław 1957, Narod. Zakład im. Ossolińskich ss. XLI, 1 nlb, 349; ss. XLII, 358, mapa 1.

52. STEBELSKA Halina. Źródła do sprawy oczyszczania w dobrach mazowieckich Andrzeja Zamoyskiego. — *Teki arch.* 1957 z. 5 s. 183—227. tab.

53. TOMCZAK Andrzej: Akta procesu mieszczan brzezińskich z dziećmi w Asesorii Koronnej 1791 r. o pogwałcenie służących im przywilejów miejskich. — *Teki arch.* 1957 z. 5 s. 334—355.

II. HISTORIA I KRYTYKA ŹRÓDEŁ

KACZMAREK Roman: Archiwum zboru w Zelowie = poz. 405.

54. SKUSZAK Ludwik: From the sources of the Indian Law. — *Rocz. orient.* T. 22: 1957 z. 1 s. 69—71.

55. Böhm Richard: *Le temps de Varsovie* (Papyrus Edfou VIII). Wiesbaden 1955. Rec.: LENGIER Marie-Thérèse. *Chronique d'Égypte* T. 32 nr 64: 1957 s. 356—358.

56. Sokołowski Franciszek: *Recueil des lois sacrées de l'Asie Mineure grecque*. Wrocław 1953. Rec.: MORETTI L. *Riv. Filol. e Istruz. Class.* T. 84: 1956 s. 431—434.

57. Appelt Heinrich: Zur schlesischen Diplomatie des 12. Jahrhunderts. *Zeitschr. f. Ostforsch.* 2 (1953). Rec.: [LABUDA Gerard] G. L. *Studia źródłozn.* T. 1: 1957 s. 305.

58. BUCZEK Karol: W sprawie interpretacji dokumentu trzebnickiego z r. 1204. — *Prz. hist. R.* 48:1957 z. 1 s. 38—77. *Rés.* s. 186—189. *Rez.* s. 178—181.
59. Dubled H.: Quelques observations sur le sens du mot villa. *Le Moyen-Age* 59 (1953). *Rec.*: [KŪRBISÓWNA Brygida] B. K. *Studia źródłozn.* T. 1: 1957 s. 309.
60. Ganshof François L.: Observations sur la localisation du Capitulaire de Villis. *Le Moyen-Age* 55 (1949). *Rec.*: M. S. *Studia źródłozn.* T. 1: 1957 s. 302.
61. GIEYSZTOR Aleksander: Prace nad reedycją bibliografii źródeł średnio-wiecznych (*Bibliotheca historica medii aevi*) Potthasta. — *Studia źródłozn.* T. 1: 1957 s. 324—326.
62. Głombiowski Karol: Nieznany śląski rękopis statutów Mikołaja Trąby. *Sobótka* T. 5 (1951). *Rec.*: [LABUDA Gerard] G. L. *Studia źródłozn.* T. 1: 1957 s. 308—309.
63. GÓRSKA Krystyna: Przyczynek do krytyki rejestrów poborowych z XVI wieku. — *Studia źródłozn.* T. 1: 1957 s. 185—189.
64. Grudziński Tadeusz: Ze studiów nad Kroniką Galla. Rozbiór krytyczny pierwszej księgi. Cz. I. *Zapiski TN w Toruniu* 17 (1952). *Rec.*: [KŪRBISÓWNA Brygida] B. K. *Studia źródłozn.* T. 1: 1957 s. 316.
65. Hausmann Friedrich: Formular-behelfe der frühen Stauferkanzlei. Untersuchungen über deren Herkunft. Verwendung und Verhältnis zur Urkundsammlung des Codex Udalrici. *MIÖG.* 58 (1950). *Rec.*: [MATUSZEWSKI Józef] J. M. *Studia źródłozn.* T. 1: 1957 s. 305.
- 65a. P. HETTER Joseph S. V. D.: Untersuchungen zu Urkunden des Klosters Kamenz. — *Arch. f. schles. Kirchengesch.* T. 13: 1955 s. 17—25; T. 15: 1957 s. 86—97.
66. INGLOT Stefan: W sprawie wydania ksiąg poborowych z XVII wieku. — *Spraw. Wrocł. TN.* T. 9: 1954 s. 77—80.
67. Kętrzyński Stanisław: *Dagome Iudex.* *Prz. hist.* T. 41 (1950). *Rec.*: [LABUDA Gerard] G. L. *Studia źródłozn.* T. 1: 1957 s. 303—304.
68. Kloss Elżbieta: Gdańskie księgi gruntowe. *Archeion* T. 22 (1954). *Rec.*: [FENRYCH Wiktor]. W. F. *Studia źródłozn.* T. 1: 1957 s. 308.
69. Kolankowski Ludwik: *Dagome iudex.* *Życie i Myśl* 1—6 (1952); Wida-jewicz Józef: Słowo w dyskusji nad dokumentem *Dagome iudex.* *Życie i Myśl* 7—9 (1952). *Rec.*: [LABUDA Gerard] G. L. *Studia źródłozn.* T. 1: 1957 s. 304.
70. Korta Wacław: Nieznana księga podatkowa księstwa wrocławskiego z 1425. *Sobótka* 8 (1953). *Rec.*: [LABUDA Gerard] G. L. *Studia źródłozn.* T. 1: 1957 s. 307.
71. KŪRBISÓWNA Brygida: Roczniki wielkopolskie jako źródło do dziejów rozdrobnienia feudalnego. — *Spraw. Pozn. TPN* 1955 nr 2 s. 250—251.
- 71a. Lisowski Zygmunt: O prawie rzymskim w korekturze pruskiej. Uwagi krytyczne. *Czas. prawno-hist.* T. VI, 2: 1954. *Rec.*: [HEJNOSZ Wojciech] W. H. *Zapiski hist.* T. 22: 1956 [wyd. 1957] z. 1/3 s. 307.
72. Maleczyński Karol: O formularzach w Polsce w XIII wieku. *Rocz. Zakł. Narod. im. Ossol.* 3 (1948). *Rec.*: [KŪRBISÓWNA Brygida] B. K. *Studia źródłozn.* T. 1: 1957 s. 305—306.
73. Mikucki Sylwiusz: *Studia nad najdawniejszą dyplomatyką ruską.* I. Traktaty rusko-bizantyjskie z X w. *Pamiętnik Słowiański* 3. 1952. *Rec.*: KAP-PESOWA Halina. *Studia źródłozn.* T. 1: 1957 s. 278—280.

74. ROMAN Stanisław: Przywileje niezawskie. Wrocław 1957. Zakład Narod. im. Ossolińskich. Wydawn. PAN ss. 203, 1 nlb. PAN Komitet Nauk Prawnych. Studia nad historią państwa i prawa — Seria II tom VII.
75. Rossi Guido: Per la storia della divisione del „Decretum Gratiani“ e delle sue parti. Milano 1956. Rec.: VETULANI Adam. Czas. prawno-hist. T. 9: 1957 z. 1 s. 347—348.
76. RUSSOCKI Stanisław: Z dziejów prac przygotowawczych do ostatecznej redakcji zводу prawa mazowieckiego z 1540 r. — Czas. prawno-hist. T. 9: 1957 z. 1 s. 9—43 tab. Rés. i odb. ss. 36.
- RUSSOCKI Stanisław: Kilka uwag o tzw. rittermeszig man Księgi Elbląskiej = poz. 239.
77. SAWICKI Jakub: Concilia Poloniae. Źródła i studia krytyczne. T. 9. Synody diecezji chełmskiej obrządku łacińskiego z XVI—XVIII wieku i ich statuty Wrocław 1957. Zakład Narod. im. Ossolińskich, ss. X, 300, mapa.
Rec.: [KORANYI Karol] K. K. Kwart. hist. R. 64: 1957 nr 6 s. 148—149.
78. SAWICKI Jakub: Najdawniejsze statuty synodalne poznańskie z rękopisu BOZ 63. Dodatek: BUDKOWA Zofia: Materiały do życiorysu redaktora Statutów. — Studia źródłozn. T. 1: 1957 s. 191—207. 11 tabl. i odb. ss. 18, 11 tabl.
79. Sawicki Jakub: Zabytek prawniczej literatury popularnej i paleografii w Polsce w XV wieku. „Modus legendi abbreviaturas in utroque iure“ z Cod. Wratisl. I Q 69. Prz. hist. T. 41: 1950. Rec.: [KURBISÓWNA Brygida] B. K. Studia źródłozn. T. 1: 1957 s. 301.
- SOBOCIŃSKI Władysław: Książki o świętokupstwie Husa a Memoriał Ostroroga = poz. 163.
80. SOBOL Bogdan: O podstawie prawnej stosowania statutów i zwyczajów sądowych na Mazowszu w latach 1532—1540. — Czas. prawno-hist. T. 9: 1957 z. 1 s. 45—74. Rés.
81. STEFFEN Augustyn: Greckie ślady w regesce „Dagome Iudex“. — Antemurale T. 3: 1956 s. 95—118.
82. Stelling — Michaud Sven: Catalogue des manuscrits juridiques (droit canon et droit romain) de la fin du XII au XIV siècle conservés en Suisse. Genève 1954. Rec.: PRZYBOŚ Adam: Czas. prawno-hist. T. 9: 1957 z. 1 s. 348—350.
83. Sułowski Zygmunt: Geografia dokumentu „Dagome Iudex“. Slavia antiqua 4 (1953). Rec.: [DĄBROWSKI Henryk] H. D. Studia źródłozn. T. 1: 1957 s. 304.
84. TUROŃ Bronisław: Z Archiwum Archidiecezjalnego we Wrocławiu. Przyczynki do dziejów wsi w świetle ustawodawstwa biskupiego na Śląsku w XVI wieku. — Sobótka 1957 nr 2 s. 313—317.
85. Vernheim K.: Studien zu den Quellen zum Reichsgut der Karolingerzeit. Deutsches Archiv T. 10: 1954 z. 2. Rec.: MATUSZEWSKI Józef. Kwart. Hist. Kult. mater. 1957 nr 2 s. 346—347.
86. VETULANI Adam: Un manuscrit bolonais du chapitre cathédral de Cracovie. W: Symbolae Raphaeli Taubenschlag dedicatae. Eos vol. XLVIII fasc. 2 1957 s. 389—409 i odb. Varsaviae—Vratislaviae 1957 ss. 21.
87. VETULANI Adam: Dwa cenne rękopisy prawnicze Biblioteki Gdańskiej. — Rocznik Gdański T. 14: 1955 [wyd. 1957] s. 66—91, ilustr.
88. Vetulani Adam: Dekret Gracjana i pierwsi dekretyści w świetle nowego źródła. Wrocław-Kraków 1955. Rec.: SCHMID Heinrich Felix. Zeitschr. d. Savigny-Stiftg. f. Rechtsgesch. T. 74. Kan. Abt. T. 43: 1957 s. 365—373.
89. Vetulani Adam: Krakowska biblioteka katedralna w świetle swego in-

wentarza z r. 1110. *Slavia antiqua* T. 4: 1953. Rec.: [DĄBROWSKI Henryk] H. D. *Studia źródłozn.* T. 1: 1957 s. 296.

90. Vetulani Adam: Nowe źródło do historii staropolskiego prawa małżeńskiego. *Czas. prawno-hist.* 4 (1952). Rec.: [DĄBROWSKI Henryk] H. D. *Studia źródłozn.* T. 1: 1957 s. 304—305.

91. BIELECKA Janina: Instruktarze gospodarcze dla majątków wielkopolskich w pierwszej połowie XIX w. — *Spraw. Pozn. TPN* 1956 nr 1 s. 29—31.

92. ESMAN Tadeusz: Akta zachodnio-pruskich registratur Komisji Generalnej w Bydgoszczy jako źródło do dziejów wsi Pomorza Gdańskiego. — *Zap. hist.* T. 22: 1956 z. 1/3 s. 232—248.

III. WYDAWNICTWA POMOCNICZE

93. BERGER-MAYEROWA Janina: Materiały dotyczące Kołłątaja w Bibliotece Śląskiej. — *Spraw. Wrocław. TN* T. 10: 1955 s. 30—31.

94. BOGUCA Maria: Polonica z XVI i XVII wieku w archiwach czeskich. — *Prz. hist. R.* 48: 1957 z. 1 s. 79—93.

95. CHRONOLOGIA polska. Praca zespołowa pod red. Bronisława Włodarskiego. Warszawa 1957 PWN ss. 490, 2 nłb., tabl. err.

96. Dragan Marcin: Recesy gdańskie i ich wartość zastępcza w stosunku do utraconych źródeł archiwalnych. *Archeion* T. 21 (1952). Rec.: [FENRYCH Wiktor] W. F. *Studia źródłozn.* T. 1: 1957 s. 307—308.

97. Forstreuter Kurt: Das Preussische Staatsarchiv in Königsberg. Ein geschichtlicher Rückblick mit einer Übersicht über seine Bestände. Göttingen 1955. Rec. PAPROCKI Franciszek. *Archeion* T. 27: 1957 s. 366—371.

98. Gumowski Marian: Mennica bydgoska. *Roczniki TN Tor. R.* 58: 1953 z. 2. Rec.: WĘDZKI Andrzej. *Studia do Dziejów Wielkop. Pomorza.* T. 2: 1956 z. 2 s. 475—476; JOHANSEN P. *Hansische Geschichtsblätter* R. 74: 1956 s. 211.

99. KACZMARCZYK Kazimierz: Straty archiwalne na terenie Poznania

w latach 1939—1945. — *Archeion* T. 27: 1957 s. 65—93.

100. LEPSZY Kazimierz, TAZBIR Janusz: Poszukiwania naukowe na Węgrzech. — *Kwart. hist. R.* 64: 1957 nr 2 s. 276—284.

101. ŁEPKOWSKI Tadeusz, PODRAZA Antoni: Z poszukiwań archiwalnych w ZSRR. — *Kwart. hist. R.* 64: 1957 nr 2 s. 285—288.

102. MACUREK Josef: Silesiaca w czeskich archiwach. — *Sobótka* 1956 nr 4 s. 617—618.

103. MALECZYŃSKA Ewa: Z wędrówek po archiwach i bibliotekach praskich. [Wykaz materiałów dotyczących dziejów Śląska w XIV—XVIII w.] — *Sobótka* 1957 nr 2 s. 317—319.

104. MACZAK Antoni: Z pobytu historyków polskich w Szwecji. [Archiwa szwedzkie]. — *Archeion* T. 26: 1956 s. 258—260.

105. Meysztowicz Walerian: Repertorium bibliographicum pro rebus polonicis Archivi Secreti Vaticani. Vatican 1943. Rec.: FALKOWSKI Czesław ks., *Nasza Przeszość* T. 5: 1957 s. 288—293.

106. Meysztowicz Walerian: De Archivio Nuntiaturae Varsaviensis quod nunc in Archivio Secreto Vaticano servatur. Vatican 1944. Rec.: FALKOWSKI Czesław ks., *Nasza Przeszość* T. 5: 1957 s. 288—293.

107. MIKA Marian J.: Materiały archiwalne do dziejów miasta Poznania. — *Studia do Dziejów Wielkop. Pomorza* T. 2: 1956 z. 2 s. 313—328. Zsf.
108. OŚMAŃCZYK Edmund: Biblioteka Hoovera i jej Polonica. [Zbiór materiałów do historii wojen, rewolucji i konferencji pokojowych]. — *Prz. zach.* 1957 nr 4 s. 426—439.
109. PAPROCKI Franciszek: Materiały archiwalne do historii Polski w archiwach NRD (ze szczególnym uwzględnieniem Wielkopolski i Pomorza). — *Studia do dziejów Wielkop. Pomorza* T. 2: 1956 z. 2 s. 329—353, ilustr. Zsf.
110. Savio Piotr: *De actis Nuntiaturae Poloniae quae partem Archivi Secretariatus Status constituunt. Vaticani* 1947. Rec.: FALKOWSKI Czesław ks. *Nasza Przeszość* T. 5: 1957 s. 288—293.
111. SAWICKI Jakub: O słowniku łacińsko-polskim dla prawników. Uwagi krytyczne. — *Pol. sacra* R. 9: 1957 nr 2/3 s. 406—420 i odb. ss. 16.
112. SŁAWOSZEWSKA Maria: Zarys dziejów Archiwum Miasta Gdańska. — *Rocz. Gdański* T. 14: 1955 [wyd. 1957] s. 92—128.
- 112a. SŁOWNIK łaciny średniowiecznej w Polsce. T. I z. 4 Ambeo-Appellatio. 1956; z. 5 Appellative — *Ars.* 1956; z. 6 *Ars* — *Audio.* 1957.
113. Słownik łaciny średniowiecznej w Polsce. T. I. z. 1—2. Warszawa 1953.
- Rec.: WIKARJAK Jan. *Studia źródłozn.* T. 1: 1957 s. 258—265.
114. STOJANOWSKI Józef: Los archiwum b. prowincji pruskiej „Provincz Grenzmark Posen-Westpreussen“. — *Archeion* T. 27: 1957 s. 95—118.
115. STRATY archiwów i bibliotek warszawskich w zakresie rękopiśmiennych źródeł historycznych. T. 1. Archiwum Główne Akt Dawnych. Red. Prof. dr Adam Stebelski. Warszawa PWN 1957 ss. 395. Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych.
116. WIEŁOPOLSKI Alfred: Materiały źródłowe do dziejów Polski w Wojewódzkim Archiwum Państwowym w Szczecinie. — *Archeion* T. 27: 1957 s. 157—186.
117. WOLFF Adam: Projekt instrukcji wydawniczej dla pisanych źródeł historycznych do połowy XVI wieku. — *Studia źródłozn.* T. 1: 1957 s. 155—181 i odb. ss. 30.
118. Wyczawski Hieronim Eugeniusz: Wprowadzenie do studiów w archiwach kościelnych. Warszawa 1956. Rec.: LIEDTKE Antoni ks. *Nasza Przeszość* T. 5: 1957 s. 339—344; PETRANI Aleksy ks. *Archeion* T. 27: 1957 s. 349—358.
119. ZAJĄCZKOWSKI Ananiasz: Przyczynek do dyplomatyki muzułmańskiej. — *Prz. orient.* 1957 nr 3 s. 325—327.

IV. ZAGADNIENIA METODOLOGICZNE

120. HEJNOSZ Wojciech: Prace O. Kolberga pomocą w badaniach nad prawem zwyczajowym. — *Lud* T. 42: 1955 cz. 1 s. 413—420.
121. MALEWSKI Andrzej, TOPOLSKI Jerzy: O wyjaśnieniu przyczynowym w historii. — *Kwart. hist. R.* 64: 1957 nr 2 s. 3—35. Rés. s. 323—324. Sok. s. 316—317.
122. O PRAWDZIWIE naukowe opracowanie podstawowych zagadnień historii radzieckiego państwa i prawa. [Oprac. z ros.]. — *Prawo za Granicą* 1957 nr 1 s. 14—17.

123. Schaff Adam: Obiektywny charakter praw historii. Z zagadnień marksistowskiej metodologii historiografii. Warszawa 1955. Rec.: HALECKI Oskar. *American Hist. Rev.* T. 61: 1956 nr 4 s. 972; JORDAN Zbigniew. *Kultura* 1956 nr 4 s. 133—141; CHAŁASIŃSKI Józef.

O obiektywizmie w humanistyce czyli „karły“ i geniusze w naukach historycznych. *Kult. i Społ.* 1957 nr 1 s. 151—164.

TEORIA państwa i prawa. Cz. I = poz. 566.

V. LITERATURA PRAWNICZA I JEJ DZIEJE

124. BISKUP Marian: Najnowsze prace zachodnio-niemieckie nad historią Zakonu Krzyżackiego. — *Kwart. hist. R.* 64: 1957 nr 6 s. 204—211.

125. GILISSEN John: Nauczanie historii prawa w Belgii. — *Czas. prawno-hist.* T. 9: 1957 z. 1 s. 398—402.

126. HALBAN Leon: Kilka uwag dotyczących znaczenia naukowego i praktycznego prawa kościelnego. *Lublin* 1957 TN. KUL. ss. 53.

127. HELLMANN Manfred: Neue Arbeiten zur Geschichte des Deutschen Ordens. — *Hist. Jahrbuch R.* 75: 1956 s. 201—213.

128. HORVAT Marijan: Nauczanie historii prawa w Jugosławii. — *Czas. prawno-hist.* T. 9: 1957 z. 1 s. 414—415.

129. HUBATSCH Walther: Neue Wege der Deutschordens-Forschung. *Zeitschr. f. Ostforschung R.* 5: 1956 z. 4 s. 562—569.

130. IMMINK P. W. A.: Nauczanie historii prawa w Holandii. — *Czas. prawno-hist.* T. 9: 1957 z. 1 s. 410—413.

131. LENTZE Hans: Nauczanie historii prawa w Austrii. — *Czas. prawno-hist.* T. 9: 1957 z. 2 s. 391—393.

132. LIEBESKIND W. A.: Nauczanie historii prawa w Szwajcarii. — *Czas. prawno-hist.* T. 9: 1957 z. 1 s. 416—420.

133. MAILLET Jean: Historia instytucji i faktów społecznych na francu-

skich wydziałach prawa. — *Czas. prawno-hist.* T. 9: 1957 z. 1 s. 406—409.

134. MODRZEJEWSKI Józef: Papirologia i prawo antyczne w Polsce — Prace i perspektywy. — *Nauka Polska R.* 5: 1957 nr 3 s. 150—161.

135. MODRZEJEWSKI Józef: Polska papirologia prawnicza w okresie dziesięciolecia 1945—1955. — *Eos vol.* 47: 1954/55 z. 2 s. 283—291.

136. MODRZEJEWSKI Józef: Raboti polskich uczonych w oblasti wizantijskoj papirologii (1945—1955). — *Wizantijskij Wriemiennik* T. 12: 1957 s. 304—311.

137. MOR Carlo Guido: Nauczanie historii prawa we Włoszech. — *Czas. prawno-hist.* T. 9: 1957 z. 2 s. 403—405.

138. SZCHANIECKI Michał: Nauczanie historii prawa w Polsce. — *Czas. prawno-hist.* T. 9: 1957 z. 2 s. 399—402.

139. SZCHANIECKI Michał: Dějiny státu a práva v lidové demokratickém Polsku. W: *Právněhistorické Studie*. T. III Praha 1957 Nakladatelství Československé Akademie Věd. s. 215—225.

140. [SZCHANIECKI Michał] M. S.: Przedmiot i cel ankiety [Międzynarodowa ankieta Czasopisma Prawno-Historycznego na temat nauczania przedmiotów historycznych na wydziałach prawa]. — *Czas. prawno-hist.* T. 9: 1957 z. 1 s. 397.

141. SZCHANIECKI Michał: Wyniki ankiety Czasopisma Prawno-Historycznego na temat nauczania przedmiotów

historycznych na wydziałach prawa. — *Czas. prawno-hist.* T. 9:1957 z. 2 s. 407—419; tekst francuski: s. 421—434.

142. STASZKÓW Michał: Międzynarodowa ankietka romanistyczna czasopisma „Labeo”. — *Czas. prawno-hist.* T. 9:1957 z. 2, s. 379—390.

143. ŚWIDERKÓWNA Anna: Dziesięciolecie papirologii filologicznej i historycznej. — *Eos* R. 47:1954/55 z. 2 s. 275—281.

144. TAUBENSCHLAG Rafał: Papirologia polska i jej znaczenie w światowej nauce. — *Probl.* 1957 nr 5 s. 316—319. ilustr.

145. TAUBENSCHLAG Rafał: Stan badań nad wpływem prawa babilońskiego na prawo rzymskie. — *Nauka pol.* R. 5:1957 nr 3 s. 57—61. *Sod.* s. 207. *Sum.* s. 213 i nadb.

146. THIEME Hans: Nauczanie historii prawa w Niemieckiej Republice Federalnej. — *Czas. prawno-hist.* T. 9:1957 z. 2 s. 395—397.

147. VANĚČEK Václav: Nauczanie historii prawa w Czechosłowacji. — *Czas. prawno-hist.* T. 9:1957 z. 1 s. 403—405.

148. Vaněček Václav: České právnictví za kapitalismu. Praha 1953. Rec.: HEJNOSZ Wojciech: *Pam. słow.* T. 5:1955 s. 207—209.

149. CIEŚLAK Tadeusz: Polski procesualista z przełomu XVI—XVII wieku Tomasz Drezner. — *Czas. prawno-hist.* T. 9:1957 z. 1 s. 75—82. *Rés.*

150. CIEŚLAK Tadeusz: Studia Tomasza Dreznera nad prawem porównawczym. W: *Księga pamiątkowa ku czci Juliana Makowskiego z okazji 50-lecia pracy naukowej.* Warszawa 1957 s. 111—117.

GRAJEWSKI Henryk: Zapomniany projekt konstytucji polskiej z 1807 r. = poz. 314.

151. GROTIUS Hugo: Trzy księgi — O prawie wojny i pokoju, w których znajdują wyjaśnienie prawo natury i prawo narodów, a także główne zasady prawa publicznego. (T. 1—2). Z jęz. łac. przeł., wstępem i przypisami opatrzył Remigiusz Bierzanek. Warszawa 1957 PWN ss. 569, 2 nlb. tabl. 1; ss. 582, 2 nlb, portr. 1.

152. GRZYBOWSKI Konstanty: Kraków moich nauczycieli. — *Życie liter.* 1957 nr 29 s. 1—2.

153. INGLOT Stefan: Franciszek Bujał. Działalność naukowa i pedagogiczna. — *Spraw. TN Wrocław.* T. 8:1953 dod. 3. s. 1—15.

154. KORANYI Karol: Mickiewicz jako historyk państwa i prawa. — *Prawo i Życie* 1957, nr 1 s. 5, ilustr.

154a. METZ René: A propos des travaux de M. Adam Vetulani. — *Revue de Droit Canonique* T. 7:1957 nr 1 s. 62—85.

155. MODRZEWSKI Andrzej Frycz: Dzieła wszystkie. T. 3: O kościele księga druga. (przekł. [z łac.] Irminy Lichońskiej. Wstęp i koment. Łukasza Kurdybachy. Red. nauk. przekładu Konrada Górskiego). Warszawa 1957 PIW. ss. 429, 3 nlb.

156. MODRZEWSKI Andrzej Frycz: Dzieła wszystkie. T. 4: Pisma. 1560—1562. Warszawa 1957. PIW. ss. 370, 2 nlb., err.

157. MONTESQUIEU [Charles Louis de Secondat]: O duchu praw. T. 1—2. Przeł. Tadeusz Boy-Żeleński. Przejr. i uzup. Michał Sczaniecki. Warszawa 1957 PWN ss. 477, 2 nlb, tabl. 1, err.; ss. 541, 2 nlb, portr. 1.

158. Montesquieu Charles-Louis de Secondat: *Oeuvres complètes de...*

T. 1—2. De l'esprit des loix, texte établi et présenté par Jean Brèthe de la Gressaye. Paris 1950—1955. Rec.: SCZANIĘCKI Michał. Państwo i Prawo R. 12 : 1957 z. 1 s. 161—164.

159. PATKANIOWSKI Michał: Dawni polscy pisarze-prawnicy. [Seria monografii Wydawnictwa Prawniczego]. — Prawo i Życie 1957 nr 25 s. 4.

160. PAULI Lesław: Jan Nixdorff 1625—1697. Pisarz prawa procesowego. Warszawa 1957 Wydawnictwo Prawnicze, ss. 221, 2 nlb, tabl. 16, portr. 3.

161. PAULI Lesław: Jan Nixdorff, gdański prawnik 1625—1697. — Rocznik Gdański T. 14 : 1955 [wyd. 1957] s. 285—302, ilustr.

162. POGONOWSKI Jerzy: The relations between Oswald Balzer and Karol Kadlec from their correspondence (1894—1928). — C.r. Soc. Sc. Wrocł. v. 7 : 1952 s. 47.

163. SOBOCIŃSKI Władysław: Książki o świętokupstwie Husa a Memoriał Ostroroga. — Kwart. hist. R. 64 : 1957 nr 3 s. 106—111.

164. Vetulani Adam: Pomniki średniowiecznej literatury prawniczej w Ms. 89 Krakowskiej Kapituły Katedralnej. Spraw. Wrocł. TN. 5 (1950) z. 2. Wrocław 1954. Dod. 2. Rec.: [KURBIŚOWNA Brygida] B.K. Studia źródłozn. T. 1 : 1957 s. 309.

165. VOISÉ Waldemar: Prawnicy polskiego renesansu a Italia. — Prawo i Życie 1957 nr 8 s. 6, ilustr.

166. VOISÉ Waldemar: 400 lat „Prawy Rzeczypospolitej” Frycza Modrzewskiego w Szwajcarii. — Tryb. Ludu 1957 nr 120 s. 4.

167. Voisé Waldemar: Frycza Modrzewskiego nauka o państwie i prawie. Warszawa 1956. Rec.: PELC Janusz. Pam. liter. 1957 z. 2 s. 563—570; SOBOCIŃSKI

Władysław: Nauka Frycza Modrzewskiego a ustrój i prawo Rzeczypospolitej szlacheckiej. Czas. prawno-hist. T. 9 : 1957 z. 1 s. 227—254.

168. WILLAUME Juliusz: W sprawie właściwej oceny Szymona Askenazego. — Kwart. hist. R. 64 : 1957 nr 2 s. 312—315.

169. WÓJCIK Zbigniew: [Stanisław Kożuchowski, nieznanymi pisarz polityczny połowy XVII w. Uzup. List do Redakcji]. — Prz. hist. R. 48 : 1957 z. 2 s. 387.

170. Zdrójkowski Zbigniew: Teodor Ostrowski (1750—1802). Pisarz dawnego polskiego prawa sądowego. (Proces, prawo prywatne i karne). Jego projekty reformy prawa karnego w Polsce oraz ich związek z europejskim ruchem humanitarnym. Warszawa 1956. Rec.: VOISÉ W[aldemar]. Kwart. Hist. Nauki Techn. 1957 nr 2 s. 399—402; WEGENER Wilhelm. Zeitschr. d. Savigny-Stiftg. f. Rechtsgesch. Germ. Abt. T. 74 : 1957 s. 418—421.

171. (Kolankowski L.) LECHICKA Jadwiga. Ludwik Kolankowski [Nekr.] — Zap. hist. T. 22 : 1956 z. 1/3 s. 325—327.

172. (Manteuffel J.) ŁANOWSKI Jerzy: Jerzy Manteuffel 3. III. 1900—14. I. 1954. Wspomnienie [oraz] Wykaz prac. — Eos R. 47 : 1954/1955 z. 2 s. 3—22, ilustr.

173. (Namysłowski Władysław) HEJNOSZ Wojciech: Władysław Namysłowski. [Nekr.] — Czas. prawno-hist. T. 9 : 1957 z. 2 s. 435—437.

174. (Namysłowski W.) HEJNOSZ Wojciech: Władysław Namysłowski 1889—1957. [Nekr.] — Życie Szk. Wyższej 1957 nr 4 s. 100—101.

175. (Namysłowski W.) LIBERA Kazimierz: Władysław Namysłowski [Nekr.] — Państwo i Prawo R. 12 : 1957 z. 4/5 s. 907—908.

176. (Peretiatkowicz A.) KLIMO-WIECKI Romuald: Antoni Peretiatkowicz. [Nekr.] — Państwo i Prawo R. 12: 1957 z. 2 s. 343—345.

177. (Peretiatkowicz A.) PŁOSZEWSKI Alfons: Prof. dr Antoni Peretiatkowicz [Nekr.] — Wyboje 1957 nr 3 s. 6.

178. (Śreniowski S.) Stanisław Śreniowski (1912—1957). [Nekr.] — Prz. hist. R. 48: 1957 z. 4 s. 829—832.

179. (Śreniowski S.) KORANYI Karol: Śreniowski Stanisław. [Nekr.] — Państwo i Prawo R. 12: 1957 z. 11 s. 859—860.

180. (Śreniowski Stanisław) LEŚNODORSKI Bogusław: Stanisław Śreniowski (16. V. 1912 — 12. VIII. 1957). [Nekr.] — Kwart. hist. R. 64: 1957 nr 4/5 s. 274—276.

181. (Wachholz S.) LANGROD Jerzy

Stefan: Szczęsny Wachholz (1897—1957). [Nekr.] — Prawo i Życie 1957 nr 24 s. 2.

182. (Wojciechowski Zygmunt). JOBERT Ambroise: Zygmunt Wojciechowski (1900—1955). [Nekr.] — Revue hist. R. 80: 1956 T. 216 fasc. 1 s. 175.

183. (Wojciechowski Z.) LEHR-SPLAWIŃSKI Tadeusz: Zygmunt Wojciechowski i jego zasługi dla słowianoznawstwa polskiego. [Nekr.] — Pam. słow. T. 5: 1955 s. 180—185, ilustr.

184. (Wojciechowski Zygmunt) PROCHÁZKA Vladimír: + Zygmunt Wojciechowski 27. IV. 1900 — 14. X. 1955. — Právěhistorické Studie T. 3: 1957 s. 251—253.

185. (Wojciechowski Z.) WEYMAN Stefan: Zygmunt Wojciechowski. [Nekr. oraz] Ważniejsze prace. — Spraw. Pozn. TPN 1955 nr 2 s. 370—386.

VI. HISTORIA DOKTRYN PRAWNYCH I PROGRAMÓW SPOŁECZNO-USTROJOWYCH

186. LANDE Jerzy: Zarys historii doktryn politycznych. Lublin 1957. Wydział Prawa Uniw. M. C. Skłodowskiej ss. 70, portr. 1.

Rec.: VOISE Waldemar: Nauka o państwie i prawie w ostatnio wydanych pracach Jerzego Landego. Kwart. Hist. Nauki Techn. 1957 nr 3 s. 594—595.

187. Łapicki Borys: Poglądy prawne niewolników i proletariuszy rzymskich. Łódź 1955. Rec.: KLÍMA Josef. Iura T. 8: 1957 s. 444—447.

188. Seidler Grzegorz Leopold: Studia z historii doktryn politycznych. Świat antyczny. Lublin 1955. Rec.: KONIK Eugeniusz. Eos R. 47: 1954/55 z. 2 s. 362—364.

189. Seidler Grzegorz Leopold: Myśl polityczna starożytności. Kraków 1956.

Rec.: GROSZYK Henryk: Nie tylko dla specjalistów. Kamena 1957 nr 6/7 s. 14.

190. BASZKIEWICZ Jan: O kanonicznych źródłach nowożytnej teorii państwa (Na marginesie pracy Sergio Mochi Onory, Fonti canonistiche dell'idea moderna dello Stato). — Czas. prawno-hist. T. 9: 1957 z. 2 s. 267—298 i odb.

191. BORUCKA-ARCTOWA Maria: Prawo natury jako ideologia antyfeudalna. Warszawa 1957 PWN ss. 329, 3 nłb.

CHMAJ Ludwik: Bracia polscy. Ludzie, idee, wpływy = poz. 419.

192. Folz Robert: L'idée d'Empire en Occident du V-e au XIV-e siècle. Paryż 1953. Rec.: ADAMUS Jan. Kwart. hist. R. 64: 1957 nr 6 s. 127—129.

193. MALECZYŃSKA Ewa: Ze studiów nad ideologią drobnego mieszczaństwa w Polsce XV i początków XVI wieku. — *Prz. hist. R.* 48: 1957 z. 3 s. 436—459. *Rés. s.* 613—614; *Rez. s.* 606—607.

194. Moreau-Reibel Jean: *Le droit de société interhumaine et le „Ius gentium“*. Essai sur les origines et le développement des notions jusqu'à Grotius. Paris 1950. *Rec.: EHRLICH Ludwik. Czas. prawno-hist. T. 9: 1957 z. 1 s. 354—356.*

195. SZCZUCKI Lech: Zapomniana polemika antykatolicka z drugiej połowy XVI w. (Marcjana Chełmskiego „List do księdza Brzechwy mnicha na Tyńcu“. 1560). — *Odrodz. Reform. w Polsce T. 2: 1957 s. 177—189, ilustr.*

TAZBIR Janusz: Ideologia arian polskich = poz. 429.

196. TYNC Stanisław: Głos z Prus Królewskich z r. 1596 w obronie Zgody Sandomierskiej, Konfederacji Warszawskiej i tolerancji religijnej. — *Odrodz. Reform. w Polsce. T. 2: 1957 s. 133—150. Rés. s.* 244—245.

197. Z dziejów polskiej myśli filozoficznej i społecznej. T. 1: Wiek XV—XVII. Warszawa 1956. *Rec.: SZPRUCH Jan. Pam. liter. 1956 z. 4 s. 567—580.*

198. BARTEL Wojciech M.: Rewolucja krakowska 1846 roku na tle niektórych polskich koncepcji społeczno-politycznych lat 1831—1846. — *Czas. prawno-hist. T. 9: 1957 z. 1 s. 131—226. Rés.*

BERGER-MAYEROWA Janina: Materiały dotyczące Kołłątaja w Bibliotece Śląskiej = poz. 93.

199. Groniowski Krzysztof: Problem rewolucji agrarnej w ideologii obozów burżuazyjno-demokratycznego i rewolucyjno-demokratycznego w Polsce w latach 1850—1864. *Przegląd Historyczny*

1956 z. spec. *Rec.: RUSSOCKI Stanisław. Hist. Nauka Konst. 1957 nr 2 s. 156—157.*

200. Kieniewicz Stefan: Problem rewolucji agrarnej w Polsce w okresie kształtowania się układu kapitalistycznego. *Przegląd Historyczny 1956 z. spec. Rec.: RUSSOCKI Stanisław. Hist. Nauka Konst. 1957 nr 2 s. 153—156.*

201. Kołłątaj Hugo: Porządek fizyczno-moralny. Opracował Kazimierz Opałek. Warszawa 1955. *Rec.: KOLASA Jan. Pam. liter. 1957 z. 3 s. 207—219.*

201a. LEŚNODORSKI Bogusław: W oczach rewolucjonistów obydwu narodów — Sprawa Warmii i Mazur (1918—1920). — *Warmia i Mazury 1956 nr 9 s. 2.*

201b. LEŚNODORSKI B[ogusław]: *Revolucionnoe tiečenie v vosstanii 1794 goda. — Kratkije soobščeniija Instituta Sławianoviedienija T. 19: 1956 s. 31—40.*

202. REYCHMAN Jan: Jakobini węgierscy z roku 1794 a insurekcja kościuszkowska. — *Kwart. hist. R. 64: 1957 nr 2 s. 139—157.*

203. Rostocki Władysław: Elementy postępowe w ideologii politycznej i w ustroju powstania listopadowego. *Czas. prawno-hist. T. 7: 1955 z. 2. Rec.: DUTKIEWICZ Józef, ZAJEWSKI Władysław. O niektórych aspektach postępowego nurtu ideologicznego w powstaniu listopadowym; Polem. ROSTOCKI W.: Jeszcze w sprawie... Czas. prawno-hist. T. 9: 1957 z. 1 s. 283—321.*

204. SEIDLER Grzegorz Leopold: Doktryny prawne imperializmu. *Studia. Warszawa 1957.*

Rec.: WRÓBLEWSKI Jerzy. Państwo i Prawo R. 12: 1957 z. 11 s. 873—878.

205. Wybicki Józef: Listy patriotyczne. Warszawa 1955. *Rec.: ŁUKASIEWICZ Juliusz. Kwart. hist. R. 64: 1957 nr 2 s. 180—183.*

VII. USTRÓJ SPOŁECZNY

206. Kuhn Walter: Siedlungsgeschichte Oberschlesiens. Würzburg 1954. Rec.: ODŁOŽILIK Otakar. Amer. Hist. Rev. T. 61 : 1956 nr 4 s. 1026—1027.

207. Kuhn Walter: Geschichte der deutschen Ostsiedlung in der Neuzeit. Bd. 1—2. Köln 1955, 1957. Rec.: LABUDA Gerard. Nowa synteza dziejów drugiej kolonizacji niemieckiej na wschód od Łaby. Prz. zach. 1957 nr 5 s. 158—164.

208. Leister Ingeborg: Rittersitz und adliges Gut in Holstein und Schleswig. Remagen 1952. Rec.: ZIENTARA Benedykt. Hist. Kult. mater. 1957 nr 1 s. 115—121.

209. Mager Friedrich: Geschichte des Bauerntums und der Bodenkultur im Lande Mecklenburg. Berlin 1955. Rec.: ZIENTARA Benedykt. Prz. hist. R. 48 : 1957 z. 1 s. 127—132.

210. PROCHAZKA Vladimír: Právní poměry poddaných v 16.—19. století ve světle nejnovějšího bádání v Československu a Polsku. W: Právněhistorické Studie. T. III. Praha 1957 s. 263—274.

210a. Żabko-Potopowicz Antoni: Dzieje bartnictwa w Polsce w świetle dotychczasowych badań. Roczniki dziejów społ.-gosp. T. 15 : 1955. Rec.: St. S. Zapiszki hist. T. 22 : 1956 [wyd. 1957] z. 1/3 s. 310.

211. Korsunskij A. R.: O kolonacie v vostočnoj rimskoj imperii V—VI viekov. Vizantijskij Wriemiennik T. 9 (1956) Rec.: KUNDEREWICZ Cezary. Iura T. 8 : 1957 s. 480—481.

212. KOTULA Tadeusz: Stosunki społeczno-gospodarcze w afrykańskich salтус w I—II w. n. e. — Eos R. 47 : 1954/55 z. 2 s. 139—174.

213. ŁOPOFZKO Tadeusz: Zaburzenia plebsu miejskiego w Rzymie w latach pięćdziesiątych p. n. e. — Ann.

UMCS Sect. F v. 9 : 1954 s. 85—128. Rez. Zsf.

214. RAJEWSKI Zdzisław: Osadnictwo w czasach pierwotnych w Biskupinie i okolicy. — Wiad. archeol. T. 24 : 1957 z. 3 s. 165—188, ilustr. mapy. Krat. Sod. Sum.

215. Baran Czesław Cezar o.: Sprawy narodowościowe u franciszkanów śląskich w XIII w. Warszawa 1954. Rec.: SZAFRĄŃSKI Tadeusz. Roczniki humanist. T. 4 : 1953 z. 4 s. 267—275; MITKOWSKI Józef. Nasza Przeszłość T. 5 : 1957 s. 391—398; SARNETA Iaroslau, Miscellanea Franciscana T. 55 : 1955 z. 4 s. 628—631.

216. Baranowicz A. J.: Magnatskoje choziajstwo na jugie Wołyni w XVIII w. Moskwa 1955. Rec.: BARANOWSKI Bohdan. Kwart. Hist. Kult. mater. 1957 nr 3/4 s. 452—454.

217. Baranowski Bohdan. Rozwój gospodarki folwarczno-pańszczyźnianej w województwie łęczyckim i wschodniej części województwa sieradzkiego do połowy XVII wieku. Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Łódzkiego. Ser. 1. Nauki Humanistyczno-społeczne 1955 z. 1. Rec.: SOBISIAK Walerian. Studia Mat. Dziejów Wielkop. T. 3 : 1957 z. 2 s. 269—270.

218. Bieniarzówna Janina: O chłopskie prawa. Szkic z dziejów wsi małopolskiej. Kraków 1954. Rec.: GOLDBERG Jakub. Kwart. hist. R. 64 : 1957 nr 1 s. 112—115.

219. BISKUP Marian: Rozmieszczenie własności ziemskiej województwa chełmińskiego i malborskiego w drugiej połowie XVI w. Mapa i materiały. Toruń 1957. PWN ss. 110, 1 nlb., mapa 1 luź.

220. Biskup Marian: Osady na prawie polskim na Pomorzu Gdańskim w

pierwszej połowie XV wieku. Warszawa 1956. Rec.: GÓRSKA Krystyna. Kwart. Hist. Kult. mater. 1957 nr 3/4 s. 643—648, tab.

221. Boelcke W.: Zur Lage der oberlausitzer Bauern vom ausgehenden 16. bis zum ausgehenden 18. Jahrhundert. *Lietopis Instituta za Serbski Ludospyt* ser. B 1955 nr 2. Rec.: LESZCZYŃSKI Józef. Sobótka 1957 nr 1 s. 96—101.

222. BUCZEK Karol: Uwagi o prawie chłopów do ziemi w Polsce piastowskiej. — Kwart. hist. R. 64: 1957 nr 3 s. 36—99. Rés. s. 294—295. Sok. s. 288—290.

223. BUCZEK Karol: Kto to byli zyrdnicy (żerdnicy)? — Kwart. Hist. Kult. mater. 1957 nr 3/4 s. 454—462. Rés. s. 706—707

224. Daniłowa J.: Oczerki po istorii ziemlewładienija i choziajstwa w Nowogorodskoj ziemle w XIV—XV ww. Moskwa 1955. Rec.: ŁOWMIAŃSKI Henryk. Prz. hist. R. 48: 1957 z. 1 s. 132—137.

225. Duby Georges: La société aux XI-e et XII-e s. dans la région mâconnaise. Paris 1953. Rec.: SZCZANIECKI Michał. Czas. prawno-hist. T. 9: 1957 z. 1 s. 338—344.

226. ETTINGER S.: Jewish Participation in the Colonization of the Ukraine (1569—1648). — *Zion* R. 21: 1956 nr 3/4 s. 107—142, summary s. I.

227. FASTNACHT Adam: Pochodzenie studentów Uniwersytetu Jagiellońskiego z diecezji przemyskiej w latach 1400—1642. — *Rocz. Zakł. Nar. im. Ossolińskich* T. 5: 1957 s. 195—232, tab.

228. HILTON Rodney H.: Dzieje społeczno-gospodarcze Anglii w XIV i XV w. (Przegląd powojennego dorobku nauki). — *Prz. hist. R.* 48: 1957 z. 4 s. 623—642. Sum. s. 841—843. Sod. s. 833—835.

229. JASIŃSKI Kazimierz: Wyszeli-cze. (Z dziejów możnowładztwa pomor-

skiego na przełomie XIII i XIV w.) — *Zap. hist. T.* 22: 1956 z. 1/3 s. 213—217.

230. LESZCZYŃSKI Józef: Ludzie luźni i czeladź najemna na Śląsku w pierwszym dziesięcioleciu po wojnie trzydziestoletniej. — *Sobótka* 1956 nr 4 s. 513—580.

231. MAAS Walther: Mittelalterliche und spätere Siedlungsräume. — *Zeitschr. f. Ostforschung* R. 5: 1956 z. 3 s. 364—373.

232. Macek Josef: Husyci na Pomorzu i w Wielkopolsce. Warszawa 1955. Rec.: BISKUP Marian, SERCZYK Jerzy. *Zap. hist. T.* 22: 1956 z. 1/3 s. 255—260.

233. MATUSZEWSKI Józef: Rzeczome rycerstwo niższe w najstarszym zwodzie prawa polskiego. — *Rocz-i hist. R.* 23: 1957 s. 137—155. Rés.

234. Neusychin Aleksander: Wozniknowienieje zawłsimogo krjestjanstwa kak klasa ranniefiedalnego obszczestwa w zapadnoj Jewropie VI—VIII ww. Moskwa 1956. Rec.: TYMIENIECKI Kazimierz. Kwart. hist. R. 64: 1957 nr 3 s. 111—116.

235. Nichtweiss Johannes: Z zagadnień wtórnego poddaństwa i tzw. pruskiej drogi rozwoju kapitalizmu w gospodarce rolnej Niemiec Wschodnich. *Zagadnienia Nauki Historycznej. Przekłady* 1, 1955. Rec.: WACHOWIAK Bogdan: Z badań nad genezą gospodarki folwarczno-pańszczyźnianej. *Studia Mat. Dziejów Wielkop.* T. 3: 1957 z. 2 s. 260—267.

235a. ODYNIEC Wacław: Gburzy i golce na Żuławach w roku 1673. — *Rocz. Gdański* T. 14: 1955 [wyd. 1957] s. 189—206.

236. PAŁUCKI Władysław: Narok w ustroju Polski wczesnośredniowiecznej. — Kwart. hist. R. 64: 1957 nr 2 s. 85—113. Rés. s. 325—326. Sok. s. 318—319.

237. Penners-Ellwart Hedwig: Die Danziger Bürgerschaft nach Herkunft und Beruf 1536—1709. Marburg/Lahn 1954. Rec.: BOGUĆKA Maria. Prz. hist. R. 48: 1957 z. 3 s. 572—579; DZIEWULSKI Władysław. Zap. hist. T. 22: 1956 z. 1/3 s. 265—270; MORCINEK Elżbieta. Studia do Dziejów Wielkop. Pomorza T. 2: 1956 z. 2 s. 507—512.

238. POPPE Danuta: Ludność dieśiętnicza w Polsce wczesnośredniowiecznej. — Kwart. hist. R. 64: 1957 nr 1 s. 3—31. Rés. 250—251. Rez. 245—246.

239. RUSSOCKI Stanisław: Kilka uwag o tzw. rittermeszig man Księgi Elbląskiej. — Prz. hist. R. 48: 1957 z. 4 s. 769—770.

RUTKOWSKA-PŁACHCIŃSKA Anna: W sprawie charakteru rezerwy pańskiej w okresie gospodarki czynszowej = poz. 393.

SOBALSKI Franciszek: Constitutiones Lancienses i uchwały łąkoszyńskie o zbiegostwie i prawie wychodu chłopów = poz. 394.

240. Sobczak Tadeusz: Zmiany w stanie posiadania dóbr ziemskich w województwie łęczyckim od XVI do XVIII wieku. Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych T. 17. 1955. Rec.: WIŚNIEWSKI Jerzy. Studia Mat. Dziejów Wielkop. T. 3: 1957 z. 2 s. 318—320.

241. SZAFLIK Józef Ryszard: Położenie i walka klasowa chłopów we wsiach starostwa parczewskiego w XVII wieku. — Ann. UMCS Sect. F. v. 9: 1954 s. 179—210. Rez. Zsf.

241a. Topolski Jerzy: Problem czynszowań w Polsce w XVIII w. na tle reformy klucza kamieńskiego w roku 1725. Roczniki Dziejów społ. gosp. T. 15, 1955. Rec.: St. S. Zapiski hist. T. 22: 1956 [wyd. 1957] z. 1/3 s. 311.

242. Tichomirow M. N.: Kriestjanskije i gorodskije wosstanija na Rusi

XI—XII ww. Moskwa 1955. Rec.: WASILEWSKI Tadeusz. Kwart. hist. R. 64: 1957 nr 1 s. 102—107.

243. TRUDZIK Zbigniew: Pierwsze powstanie ludowe w Polsce (1038—1039). — Spraw. Wrocł. TN. T. 8: 1953 s. 65—68.

244. TYMIENIECKI Kazimierz: Osobiste i terytorialne poddaństwo chłopów w wiekach średnich. (Studium krytyczno-dyskusyjne w związku z X Kongresem nauk historycznych w Rzymie). — Kwart. hist. R. 64: 1957 nr 2. s. 245—276.

245. Tymieniecki Kazimierz: Narocznicy w gospodarstwie feudalnym. Studium z dziejów gospodarczo-społecznych wczesnego średniowiecza. Poznań 1955. Rec.: BARDACH Juliusz. Czas. prawnohist. T. 9: 1957 z. 1 s. 344—347; MAŁE-CZYŃSKI Karol. Sobótka 1957 nr 2 s. 270—279.

246. TYSZKIEWICZ Lech: Ze studiów nad osadnictwem wczesnofeudalnym na Śląsku. — Sobótka 1957 nr 1 s. 1—50. mapa. Zsf. s. 134.

247. URBAN Wacław: Reformacja wśród chłopów w Oświęcimskim. — Odrodz. Reform. w Polsce T. 2: 1957 s. 151—175. Rés. s. 245—246.

248. VIELROSE Egon: Ludność Polski od X do XVIII wieku. — Kwart. Hist. Kult. mater. 1957 nr 1 s. 3—49. tab. Krat. sod. s. 195—197. Sum. s. 199—201.

249. WALTER Mieczysław: Z dziejów polskości klasztoru cysterek w Trzebnicy w latach 1589—1741 na tle stosunków polsko-habsburskich. — Zesz. nauk Uniwer. Wrocł. nr 8 Ser. A. Hist. 1957 z. 1 s. 5—110. Zsf. i odb. Wrocław 1957 ss. 115. Zsf.

250. ZAJĄCZKOWSKI Stanisław Marian: O tzw. osadach służebnych na dawnych ziemiach łęczyckiej i sieradzkiej. — Zesz. Nauk. UŁ. Ser. 1 Nauki

humanist.-społ. 1957 z. 5 s. 5—20. Rez. Sum.

251. Zins Henryk: Ród Ferberów i jego rola w dziejach Gdańska w XV i XVI w. Lublin 1951. Rec.: JOHANSEN P. *Hansische Geschichtsblätter* R. 74: 1956 s. 187.

252. Zins Henryk: Położenie ludności chłopskiej na Warmii w pierwszej połowie XVI w. *Kwart. hist. R.* 1955 nr 4/5. Rec.: POLŁAKÓWNA Marzena. *Studia do dziejów Wielkop. Pomorza* T. 2: 1956 z. 2 s. 532—536.

253. BOROWIAK Jan: Stan posiadania gospodarstw chłopskich w królewskich powiatach powiatu konińskiego na schyłku XVIII w. — *Rocz.-i Dziejów społ. gosp. T.* 18: 1956 s. 239—287, tab. Rés. Rez.

254. BORTKIEWICZ Filomena: Prawa do ziemi chłopów pańszczyźnianych w dobrach prywatnych Królestwa Polskiego w latach 1846—1861. W świetle materiałów archiwalnych dot[yczących] pow. piotrkowskiego. [B.m. 1956] ss. 2 nlb., 88. [Maszynopis powielany].

255. CHAMERSKA Halina: O położeniu i zbiegostwie czeladzi folwarcznej w Królestwie Polskim 1830—1864. Warszawa 1957 PWN. ss. 47, 1 nlb. Badania nad Dziejami Wsi Polskiej 1, pod red. S. Śreniowskiego. PAN. Instytut Historii.

Rec.: [GRONIEWSKI Krzysztof] *Krz. G. Kwart. hist. R.* 64: 1957 nr 6 s. 159.

256. CHMURA Julian: Rugi chłopskie w Królestwie Polskim a kwestia feudalnego zróżnicowania wsi. — *Zesz. nauk. SGPS* 1957 z. 5 s. 127—154. Sod. Sum.

257. DOBROWOLSKA Danuta: Wieś i miasto. Migracje ludności wiejskiej do Krakowa w latach 1880—1939 i społeczne ich funkcje. — *Pr. Mat. etnogr. T.* 10: 1957 z. 2 s. 207—239.

258. GIERSEWSKI Stanisław: „Ogniwo” — najstarszy związek Polaków w Gdańsku. — *Rocz. Gdański* T. 14: 1955 s. 5—28.

259. GLAPA Adam: Zagadnienie rozbudowy wsi wielkopolskiej w XIX wieku w świetle opisów odzieży ludowej Oskara Kolberga. — *Lud* T. 42: 1955 cz. 1 s. 69—114. ilustr.

260. GOLDBERG Jakub: Osadnictwo olęderskie w dawnym województwie łęczyckim i sieradzkim. — *Zesz. nauk. UŁ. Ser. 1 Nauki humanist.-społ.* 1957 z. 5 s. 67—110, tab. Rez. Sum.

261. HEIKE Otto: Das Deutschtum in Polen 1919—1939. Bonn 1955.

Rec.: SMOGORZEWSKI Kazimierz. *Mniejszości narodowe: od Wersalu do Oświęcimia. Wiadomości* R. 11: 1956 nr 41 s. 2; KOHTE Wolfgang. *Zeitschr. f. Ostforschung* R. 5: 1956 z. 1 s. 125—130; WOJCIECHOWSKI Marian. *Prz. zach.* 1957 nr 6 s. 379—382.

262. KANCEWICZ Jan: Sytuacja polityczna i układ sił klasowych w Królestwie Polskim w końcu XIX wieku. — *Hist. Nauka Konst.* 1957 nr 3 s. 198—212.

KŁOS Michał, WŁODARSKA Czesława: Źródła archiwalne do położenia prawnego włościan w Królestwie Polskim w XIX w. = poz. 45.

263. KOŁODZIEJCZYK Ryszard: Kształtowanie się burżuazji w Królestwie Polskim 1815—1850. Warszawa 1957 PWN. ss. 279, 4 nlb., ilustr., portr., bibliogr. s. 272—279, 1 nlb., err.

264. KRZYWOŁOCKA Bożena, ŁEPKOWSKI Tadeusz: Ukształtowanie się klasy robotniczej w Królestwie Polskim. — *Hist. Nauka Konst.* 1957 nr 2 s. 111—126.

265. Łepkowski Tadeusz: Początki klasy robotniczej Warszawy. Warszawa 1956. Rec.: EISENBACH Artur, KOŁODZIEJCZYK Ryszard. *Kwart. hist. R.* 64: 1957 nr 3 s. 159—168.

266. MAZUREK Zofia: Sytuacja ekonomiczna i społeczna na wsi lubelskiej po reformie uwłaszczeniowej 1864 r. — Ann. UMCS Sect. F.v. 9: 1954 s. 211—252. tab.

267. Rusiński Władysław: Położenie robotników polskich w czasie wojny 1939—1945 na terenie Rzeszy i „obszarów wcielonych“ Cz. 1—2. Poznań 1949, 1955. Rec.: MARKIEWICZ Władysław. Studia Mat. Dziejów Wielkop. T. 3: 1957 z. 2 s. 314—318.

ŚMIAŁOWSKI Józef: Położenie tkaczy - sukienników w okręgu łódzkim w

światle umów o nakład z lat 1826—1830 = poz. 515.

268. WOJTOWICZ Jerzy. W sprawie rozkładu feudalizmu i powstania kapitalizmu w Polsce w XV^{II} w. — Zap. hist. T. 22: 1956 z. 1/3 s. 175—197. Sod. s. 334—335. Sum. s. 342—343.

269. ŻYCHOWSKI Marian: Osadnictwo rolnicze kolonistów niemieckich w Królestwie Polskim w latach trzydziestych — sześćdziesiątych XIX w. — Kwart. hist. R. 64: 1957 nr 3 s. 44—78, tab. Rés. s. 292—293. Sok. s. 287—288.

VIII. USTRÓJ POLITYCZNY I ADMINISTRACYJNY

1. Zagadnienia ogólne

270. Staats- und Verwaltungsgrenzen in Ostmitteleuropa. Historisches Kartenwerk. Teil 1—3. Monachium 1954—1955. Rec.: BISKUP Marian. Prz. zach. 1957 nr 3 s. 245—247.

271. GEMBALA Alojzy: Problem gospodarczo-społeczny podłoża ustroju starożytnej Sparty. — Zesz. nauk. WSP Warsz. R. 1: 1955/56 s. 239—257.

272. ŁOWMIAŃSKI Henryk: Państwo Antów Boza. — Spraw. Pozn. TPN 1956 nr 1 s. 35—36.

273. TYMIENIECKI Kazimierz: Początki zachodnich Słowian. — Rocz-i hist. R. 23: 1957 s. 37—63, mapa. Rés.

273a. Baszkiewicz Jan: Powstanie zjednoczonego państwa polskiego na przełomie XIII i XIV wieku. Warszawa 1954. Rec.: SCHMAUCH Hans Dr. Archiv f. schles. Kirchengesch. T. 15: 1957 s. 284—286.

274. BEN-SASSON H. H.: Statutes for the Enforcement of the Observance of the Sabbath in Poland. — Zion R. 21:

1956 nr 3/4 s. 183—206, summary s. III—IV.

275. Dąbrowski Jan: Korona Królestwa Polskiego w XIV w. Studium z dziejów rozwoju polskiej monarchii stanowej. Wrocław 1956. Rec.: GRZYBOWSKI Konstanty. „Corona Regni“ a „Corona Regni Poloniae“. Czas. prawno-hist. T. 9: 1957 z. 2 s. 299—331.

275a. Hoszowski Stanisław: Akt inkorporacji ziem pomorskich w 1454 roku i jego dziejowe znaczenie. Życie Szkoły Wyższej 1954 nr 7/8. Rec.: [CIEŚLAK Edmund] E. C. Zapiski hist. T. 22: 1956 [wyd. 1957] z. 1/3 s. 306.

276. Hrabora L.: K otázce vzniku a vyvoje statu u Polabských Slovanu. Československý Časopis Historický R. 3: 1955 nr 4. Rec.: TYSZKIEWICZ Lech. Sobótka 1956 nr 4 s. 624—625.

277. Hubatsch Walter: Deutscher Orden und Preussentum. Zeitschrift für Ostforschung 1952 H. 4. Rec.: CIEŚLAK Edmund. Zap. hist. T. 22: 1956 z. 1/3 s. 274—277; SERCZYK Jerzy. Państwo Pruskie kontynuatorem zakonu krzyżackiego? Studia Mat. Dziejów Wielkop. T. 3: 1957 z. 2 s. 255—259.

278. Kiełczewska - Zaleska Maria: O powstaniu i przeobrażaniu kształtów wsi Pomorza Gdańskiego. Warszawa 1956. Rec.: GÓRSKA Krystyna. Kwart. Hist. Kult. mater. 1957 nr 3/4 s. 643—648, tab.; [BISKUPOWA Irena] I. B. Zapiski hist. T. 22: 1956 [wyd. 1957] z. 1/3 s. 304.
- 278a. Kostuś Wojciech: Władztwo Polski nad Łęborkiem i Bytowem. Wrocław 1954. Rec.: [CZACHAROWSKI Antoni] A. Cz. Zapiski hist. T. 22: 1956 [wyd. 1957] z. 1/3 s. 305—306.
279. Łowmiański Henryk: Imię chrzestne Mieszka I. *Slavia occident.* 19 (1948). Rec.: [LABUDA Gerard] G. L. Studia źródłozn. T. 1: 1957 s. 303.
280. ŁOWMIAŃSKI Henryk: Zagadnienie roli Normanów w genezie państw słowiańskich. Warszawa 1957 PWN. ss. 202, 1 nlb., err.
Rec.: SIERADZKI Józef. Z odległej a bliskiej przeszłości. Polt. 1957 nr 34 s. 8.
281. ŁOWMIAŃSKI Henryk: O znaczeniu nazwy „Ruś” w wieku X—XIV. — Kwart. hist. R. 64: 1957 nr 1 s. 84—101.
282. Mitkowski Józef: Królestwo Polskie Kazimierza Wielkiego i współczesne mu księstwa Piastów. Warszawa 1956. Rec.: J. G. Mapa Polski za Kazimierza Wielkiego. Kwart. hist. R. 64: 1957 nr 2 s. 166—167.
283. Paszkiewicz Henryk: The origin of Russia. London 1954. Rec.: ŁOWMIAŃSKI Henryk. O znaczeniu nazwy „Ruś” w wieku X—XIV. Kwart. hist. R. 64: 1957 nr 1 s. 84—101.
284. PISKORSKI Czesław: Stolica Bogusława Wielkiego. [Szczecin]. — Ziemia 1957 nr 11 s. 13—14, ilustr.
285. PROCHÁZKA Vladimír: K otázce státu u polabsko-pobaltských Slovanů. W: Právněhistorické Studie. T. III Praha 1957 s. 254—260.
286. Rhode Gotthold: Die Ostgrenze Polens. Politische Entwicklung, kulturelle Bedeutung und geistige Auswirkung. Bd. 1. Köln 1955. Rec.: ŁOWMIAŃSKI Henryk. Kwart. hist. R. 64: 1957 nr 2 s. 132—139.
287. Sandow Erich: Die polnisch-pommerellische Grenze 1309—1454. B.m. 1954. Rec.: ŚLASKI Kazimierz. Studia do Dziejów Wielkop. Pomorza T. 2: 1956 nr 2 s. 512—514.
288. Sczaniecki Michał: Główne linie rozwoju feudalnego państwa zachodniopomorskiego. Cz. 1 (do 1478 r.). Czas. prawnohist. T. 7: 1955 z. 1. Rec.: WACHOWIAK Bogdan. Studia do Dziejów Wielkop. Pomorza T. 2: 1956 z. 2 s. 516—520.
289. Sofronienko K. A.: Obszczestwienno-politiceskij stroj Galicko-Wołyńskiej Rusi XI—XIII ww. Moskwa 1955. Rec.: ALEXANDROWICZ Stanisław. Roczn. i Dziejów społ.-gosp. T. 18: 1956 s. 336—339.
290. Soloviev Alexander: Der Begriff „Russland“ im Mittelalter. Studien zur älteren Geschichte Osteuropas. I. Teil. Festschrift für Heinrich Felix Schmid. Graz-Köln 1956. Rec.: ŁOWMIAŃSKI Henryk. Kwart. hist. R. 64: 1957 nr 6 s. 136—139.
291. Staemmler Klaus-Dietrich: Preussen und Livland in ihrem Verhältnis zur Krone Polen 1561 bis 1586. Marburg a. d. Lahn 1953. Rec.: KAMPF Waldemar. Historische Zeitschr. T. 181: 1956 z. 3 s. 624—626.
292. ŚLASKI Kazimierz: Podziały terytorialne Pomorza w XII i XIII w. — Spraw. Pozn. TPN 1956 nr 1 s. 38—39.
293. WALCZAK Ryszard: Konfederacja Gdańska, Elbląga i Torunia (1615—1623). — Spraw. Pozn. TPN 1956 nr 1 s. 43—45.

294. Weise Erich: Das Widerstandsrecht im Ordensland Preussen und das mittelalterliche Europa. Göttingen 1955. Rec.: MASCHKE Erich. Hansische Geschichtsblätter R. 74: 1956 s. 119—122.

294a. Wielopolski Alfred: Polsko-pomorskie spory graniczne w latach 1536—1555. Prz. Zach. 1954 nr 5/6. Rec.: [WACHOWIAK Bogdan] B. W. Zapiski hist. T. 22: 1956 [wyd. 1957] z. 1/3 s. 306—307.

295. Bastid Paul: Les institutions politiques de la monarchie parlementaire française (1814—1848). Paris 1954. Rec.: GRAJEWSKA Irena: Państwo i Prawo. R. 12: 1957 z. 9 s. 458—461.

296. BUSZKO Józef: Austro-Węgry w latach 1870—1914. Warszawa 1957 PWN ss. 26, 6 nlb.

297. BUSZKO Józef: Słowiańskie państwa bałkańskie w latach 1870—1914. Warszawa 1957 PWN ss. 24, 4 nlb.

298. Galicja od pierwszego rozbioru do Wiosny Ludów (1772—1849). Kraków 1956. Rec.: KIENIEWICZ Stefan. Kwart. hist. R. 64: 1957 nr 3 s. 156—159.

299. GRYGIER Tadeusz: Na marginesie pracy Zygmunta Lietza [„Plebiscyt na Powiślu w r. 1920“. Polem.] — Kom-y mazur.-warm. 1957 nr 2 s. 93—98.

300. GRZYBOWSKI Konstanty: Przedmonopolistyczne państwo burżuazyjne. Warszawa 1957 [Tekst maszyn. powiel.] ss. 27. Uniwersytet Warszawski. Dział Wydawnictw — Teoria Państwa i Prawa.

300a. LEŚNODORSKI Bogusław: Niektóre zagadnienia dziejów Warmii i Mazur w latach 1918—1920. — Kwart. hist. R. 63: 1956 nr 4/5 s. 395—416.

301. Rek Tadeusz: Pierwsze lata dyktatury Piłsudskiego 1926—1930 w świetle sprawozdań sejmowych i senackich. Warszawa 1956. Rec.: HOLZER Jerzy. Prz. hist. R. 48: 1957 z. 1 s. 161—169.

302. WACHHOLZ Szczepny: Rzeczpospolita Krakowska. Okres od 1815 do 1830 r. Warszawa 1957 Wydawn. Prawnicze ss. 423, 1 nlb. tabl. 12, mapa 1 luźna.

303. WĄSICKI Jan: Powstanie kościuszkowskie w Wielkopolsce. Poznań 1957. Wydawnictwo Poznańskie, ss. 188, 3 nlb. mapa 1, ilustr. portr.

Rec.: TOPOLSKI Jerzy. Nowa praca o powstaniu kościuszkowskim w Wielkopolsce. Tyg. zach. 1957 nr 49 s. 7.

304. WĄSICKI Jan: Ziemie polskie pod zaborem pruskim. Prusy Południowe 1793—1806. Studium historyczno-prawne. Wrocław 1957 Zakład im. Ossolińskich. Wydawn. PAN. ss. 367, 1 nlb., mapa 1. PAN Komitet Nauk Prawnych. Studia nad historią państwa i prawa. — Seria II. tom VI.

2. Panujący, władze centralne

305. KRZEMIŃSKA - SUROWIECKA Barbara: Masław (Mieclaw) książę mazowiecki. — Not. plockie 1956 nr 2 s. 5—9.

WOLIŃSKI Janusz: Relacje ambasadora K. L. Schaffgotscha o elekcji polskiej 1669 r. = poz. 37.

306. ROSTOCKI Władysław: [Odpowiedź na recenzję pracy „Władza wodzów naczelnych w powstaniu listopadowym“]. — Czas. prawno-hist. T. 9: 1957 z. 1 s. 321—324.

307. WOJTKOWSKI Andrzej: Komisja Uzbrojenia Narodowego 1848—1849. — Roczn. humanist. T. 4: 1953 z. 4 s. 237—265.

3. Konstytucje, parlamentaryzm

308. CZAPLIŃSKI Władysław: Drugi sejm w 1652 roku. [Streszcz.] — Spraw. Wrocł. TN. T. 9: 1954 s. 76—77.

309. DWORZACZEK Włodzimierz: Skład społeczny wielkopolskiej reprezentacji sejmowej w latach 1572—1655. — *Rocz-i hist. R.* 23: 1957 s. 281—310, tab. Rés.
310. GRZYBOWSKI Stanisław: Mi-kołaj Sienicki — Demostenes sejmów polskich. — *Odrodz. Reform. w Polsce* T. 2: 1957 s. 91—132. Rés. s. 243—244.
311. OLSZEWSKI Henryk: Nowe materiały do Chronologii sejmów polskich. — *Czas. prawno-hist.* T. 9: 1957 z. 2 s. 229—258 i odb. Poznań 1957 ss. 30.
- WALCZAK Ryszard: Konfederacja Gdańska, Elbląga i Torunia (1615—1623) = poz. 293.
312. BUSZKO Józef: Sejmowa reforma wyborcza w Galicji 1905—1914. Warszawa 1956. Rec.: DOBROWOLSKI Henryk. *Hist. Nauka Konst.* 1957 nr 4/5 s. 334—335.
313. GRAJEWSKA Irena: Stosunek między posłem a wyborcą we Francji w okresie wielkiej rewolucji burżuazyjnej. — *Zesz. nauk. UŁ. Ser. 1 Nauki humanist.-społ.* 1957 z. 6 s. 61—88. Rés. Sod.
314. GRAJEWSKI Henryk: Zapomniane projekty konstytucji polskiej z 1807 roku. (Grzegorza Bielawskiego poglądy na państwo i prawo). — *Zesz. nauk. UŁ. Ser. 1. Nauki humanist.-społ.* 1957 z. 6 s. 89—126. Rés. Sod.
315. Gwiżdż Andrzej: Burżuazyjno-obszarnicza konstytucja z 1921 r. w praktyce. Warszawa 1956. Rec.: SOBOLEWSKI Marek. *Państwo i Prawo* R. 12: 1957 z. 4/5 s. 922—926.
316. Hartung Fritz: Die Entwicklung der Menschen- und Bürgerrechte von 1776 bis zur Gegenwart. Göttingen, Frankfurt, Berlin 1954. Rec.: KORANYI Karol. *Kwart. hist. R.* 64: 1957 nr 6, s. 141—142.
317. KALETA Roman: Sejm Czteroletni. — *Nowe Sygn.* 1957 nr 3 s. 4, ilustr.
318. KOWECKI Jerzy: Uniwersał połaniecki i sprawa jego realizacji. Warszawa 1957 PWN. ss. 135, 3 nlb.
319. KRZYŻANOWSKI Adam: Sejm Czteroletni od strony ekonomii. — *Tyg. powsz.* 1957 nr 29 s. 5.
320. KSIAŻEK Władysław: O najdawniejszym chłopskim posłowaniu. Udział chłopów w sejmie wiedeńskim 1848 r. — *Wieści* 1957 nr 2 s. 3—4.
321. Pietrzak Michał: Zagadnienie wolności słowa w Polsce burżuazyjno-obszarnicznej w latach 1918—1926. *Czas. prawno-hist.* T. 8: 1956 z. 2. Rec.: RUS-SOCKI Stanisław. *Hist. Nauka Konst.* 1957 nr 2 s. 158—159.
322. Rek Tadeusz: Chjeno - Piast 1922—1926 w świetle obrad Sejmu i Senatu. Warszawa 1955. Rec.: HOLZER Jerzy. *Prz. hist. R.* 48: 1957 z. 1 s. 161—169.
323. ROSTWOROWSKI Emanuel: Konstytucja Trzeciego Maja. — *Hist. Nauka Konst.* 1957 nr 6 s. 409—418.
324. Schilfert Gerhard: Sieg und Niederlage des demokratischen Wahlrechts in der deutschen Revolution 1848/49, Berlin 1952. Rec.: WILLAUME Juliusz. *Kwart. hist. R.* 64: 1957 nr 4/5 s. 250—253.
325. Stoltenberg Gerhard: Der deutsche Reichstag 1871—1873, Düsseldorf 1955. Rec.: GALOS Adam. *Prz. hist. R.* 48: 1957 z. 4 s. 816—817.

4. Administracja

326. KUNDEREWICZ Cezary: Evolution historique de la responsabilité des fonctionnaires dans l'Égypte ptolémaïque. W: *Symbolae Raphaeli Taubenschlag dedicatae. Fos vol. XLVIII: 1957 fasc. 2* s. 101—115 i odb.

327. KUNDEREWICZ Césaire: *Evolution historique de la responsabilité des fonctionnaires dans l'Égypte ptolémaïque, romaine et byzantine. II partie.* — *Revue internat. des droits de l'antiquité* T. 4: 1957 s. 167—217.

328. KUNDEREWICZ Cezary: *Egipska plaga biurokracji.* — *Wiedza i Życie* 1957 nr 4 s. 208—211, ilustr.

329. BUSZYŃSKI Edward: *Straż stołecznego grodu.* — *Prz. pożarn.* 1957 nr 8 s. 19—23, ilustr. Tekst również w jęz. ang., franc., niem., ros.

330. CHAMCÓWNA Mirosława: *Szkoła Główna Koronna w walce o autonomię uniwersytecką.* — *Kwart. Hist. Nauki Techn.* 1957 nr 2 s. 251—276. *Sod. H. Oliszewska. Sum. M. Gałonowa.*

331. KRZYKAŁA Stanisław: *Lubelska Rada Delegatów Robotniczych.* Lublin, 1957 *Lubelska Spółdz. Wydawn., ss. 112, ilustr. portr. bibliogr.*

332. LONGCHAMPS Franciszek: *Aus der Verfassungsgeschichte der deutschen Universitäten im XIX. Jahrhundert: Quellen des Universitätsrechtes.* — *C. r. Soc. Sc. Wrocł. v. 7: 1952 s. 48—58.*

333. ŁOJEK Jerzy: „Pocztą Królewską“ Jana Dawidą Cenckiera. — *Kwart. prasozn.* 1957 nr 3 s. 71—86.

334. OSMÓLSKA-PISKORSKA Bożena: *Konflikt Towarzystwa Naukowego w Toruniu z pruską władzą policyjną.* — *Studia Mat. Dziejów Wielkop.* T. 3: 1957 z. 2 s. 115—156. *Zsf.*

335. PRZYŁUBSKI Feliks: *Pierwsze na świecie ministerstwo oświaty.* [Komisja Edukacji Narodowej]. — *Głos naucz.* 1957 nr 20 s. 5.

336. RADWAŃSKI Zdzisław: *Z kart historii ochrony przeciwpożarowej w Polsce.* — *Prz. pożarn.* 1957 nr 8 s. 9—18, ilustr. Tekst również w jęz. ang. franc. niem. ros.

337. T. S. „Trwaj zawsze w sentymentach prawdziwej wolności“. [Komisja Edukacji Narodowej, Konstytucja 3 Maja]. — *Świat* 1957 nr 17 s. 10—11, ilustr.

WOJTKOWSKI Andrzej: *Komisja Uzbrojenia Narodowego 1848—1849* = poz. 307.

338. ZAHORSKI Andrzej: *Rola Komisji Policji w organizacji władz miejskich w latach 1791—1792.* — *Czas. prawno-hist.* T. 9: 1957 z. 1 s. 83—114. *Rés.*

5. Skarbowość

339. BINEROWSKI Zbigniew: *Sprawa zaległego żołdu Jana Czelo. (Z dziejów trudności finansowych Prus Królewskich w drugiej połowie XV wieku).* — *Rocz. Gdański* T. 14: 1955 [wyd. 1957] s. 129—143.

GÓRSKA Krystyna: *Przyczynek do krytyki rejestrów poborowych z XVI wieku* = poz. 63.

340. Gumowski Marian: *Polityka mennicza miast pruskich. Zapiski Towarzystwa Naukowego w Toruniu.* T. 20: 1955. *Rec.: GERLACH Jan. Studia dō Dziejów Wielkop. Pomorza* T. 2: 1956 z. 2 s. 477—479.

INGLOT Stefan: *W sprawie wydania ksiąg poborowych z XVII w.* = poz. 66.

341. TERLECKI Władysław: *System monetarny Kazimierza Wielkiego.* — *Dawna Kult.* 1956 nr 4 s. 291—300. *ilustr. tab.*

342. WEYMAN Stefan: *Pierwsze ustawy pōgłównego generalnego w Polsce (rok 1498, 1520) na tle ówczesnego systemu podatkowego.* — *Rocz. Dziejów społ.-gosp.* T. 18: 1956 s. 11—74, *tab. Rés. Rez.*

343. KARPIŃSKI Z[ygmunt]: *System kredytowy Banku polskiego w latach*

1924 do 1939. — Wiad. Nar. Banku Pol. 1957 nr 3 s. 122—125.

344. SCHWANN Stanisław: Rola budżetu państwowego w pruskiej polityce kolejowej w XIX wieku. — Prz. zach. 1957 nr 4 s. 333—364. Sum. dod. s. 10—11.

345. STANKIEWICZ Zbigniew: Służebności leśne w dobrach skarbowych Królestwa Polskiego w latach 1815—1864. [B. m. 1956] ss. 49 [Maszyn. powiel.].

6. Wojskowość

346. MISIEWICZ W., KULA J.: Organizacja artylerii polskiej w XV—XIX w. — Prz. arty. 1957 z. 3 s. 99—101.

347. BARANOWSKI Bohdan: Organizacja wojska polskiego w latach trzydziestych i czterdziestych XVII wieku. Warszawa 1957 Wydawn. Min. Obrony Narod. ss. 283, 1 nlb., ilustr. portr. err.

348. ROSTWOROWSKI Emanuel: Sprawa aukcji wojska na tle sytuacji politycznej przed sejmem czteroletnim. Warszawa 1957. PWN., ss. 293, 3 nlb., err.

348a. Sikorski Janusz: Organizacja obrony polskiego wybrzeża w latach 1632—1648. Warszawa 1954. Rec.: [PAWŁOWSKI Bronisław] B. P. Zapiski hist. T. 22 : 1956 [wyd. 1957] z. 1/3 s. 310.

WOJTKOWSKI Andrzej: Komisja Uzbrojenia Narodowego 1848—1849 = poz. 307.

349. ZAHORSKI Andrzej: Uzbrojenie i przemysł zbrojeniowy w powstaniu kościuszkowskim. Warszawa 1957 Wydawn. Min. Obrony Narod. ss. 363, 1 nlb., ilustr. portr. err.

7. Organizacja miast

350. B. B. Prace przygotowawcze nad historią Łodzi i regionu Łódzkiego. —

Zesz. nauk. UŁ. Ser. 1 Nauki humanist.-społ. 1957 z. 5 s. 209—210.

351. DZIESIEĆ wieków Poznania. (Praca zbiorowa.) 1: Dzieje społeczno-gospodarcze. 2: Kultura umysłowa, literatura, teatr i muzyka. 3: Sztuki plastyczne. Poznań 1956 ss. 344, 1 nlb., ss. 311, 1 nlb., ss. 349, 2 nlb., zawiera m. inn.: HENSEL W.: Najstarsze osadnictwo i rozwój sił wytwórczych społeczeństwa bezklasowego; Poznań w okresie kształtowania się stosunków feudalnych. — ZIÓŁKOWSKA H.: Poznań w okresie tworzenia się państwa Piastów i feudalnego rozdrobnienia kraju IX w. — poł. XIII w.; Poznań w okresie przewycięcia rozdrobnienia feudalnego i wykształcenia się monarchii stanowej 1253—1450. — DERESIEWICZ J.: Poznań w okresie wielonarodowościowej i folwarczno-pańszczyźnianej Rzeczypospolitej szlacheckiej 1466—1648; Poznań w okresie rozkładu feudalnej Rzeczyposp. szlacheckiej 1648—1764; Poznań w okresie kształtowania się elementów układu kapitalistycznego i upadku feudalnej Rzeczypospolitej szlacheckiej 1764—1793. — GROT Z., PAPROCKI F., ROGALA W.: Poznań w okresie rozkładu feudalizmu i rozwoju stosunków kapitalistycznych oraz walk narodowo-wyzwoleńczych 1793—1864.

Rec.: JAKÓBCZYK Witold: Na marginesie „Dziesięciu Wieków Poznania“. Tyg. zach. 1957 nr 18 s. 6; JAKÓBCZYK Witold: Czy to naprawdę historia Poznania. Wyboje 1957 nr 13 s. 2.

352. GOMOLEC Ludwik: Obchód 500-lecia istnienia miasta [Szamotuł]. — Studia do dziejów Wielkop. Pomorza T. 2: 1956 z. 2 s. 553—555.

353. KAZIMIERSKI Józef, WAREKA-KOSACKA Daniela: Studium historyczne miasta Ciechanowa. — Not. płockie 1957 nr 5 s. 12—17. ilustr. mapy.

354. KRAKÓW. Studia nad rozwojem miasta. Praca zbiorowa pod red. Jana Dąbrowskiego. Kraków 1957 Wydawn. Literackie ss. 443, 1 nlb., tabl. 4, map 16 oraz kilka w tekście, ilustr., pl.

355. MACIĄG Mirosław: 500-lecie Mielca. — Ziemia 1957 nr 2 s. 14, ilustr.

MATERIAŁY do dziejów miasta Żywca od XV do XVIII wieku = poz. 23.

MIKA Marian J.: Materiały archiwalne do dziejów miasta Poznania = poz. 107.

356. MUSIOŁ Ludwik: Wodzisław 1257—1957. Krótki zarys dziejów miasta, oprac. źródłowo z okazji 700-lecia istnienia Wodzisława. Katowice 1957 „Śląsk” ss. 37, 3 nlb., tabl. 1, mapa 1.

357. POPIOŁEK Franciszek: Szkice z dziejów Cieszyna. Katowice 1957 Wydawn. „Śląsk” ss. 145, 10 ilustr.

Rec.: SZYMICZEK Franciszek. Książki o Śląsku. Przemiany 1957 nr 18 s. 7.

357a. SOKÓŁ Stanisław: Historia gdańskiego cechu chirurgów 1454—1820. Wrocław—Warszawa 1957 ss. 272. PAN Komitet Historii Nauki. Monografie z dziejów nauki i techniki IV.

358. ŻYCHIEWICZ Tadeusz: Grudziądz. — Ziemia 1957 nr 4 s. 2—5, ilustr. mapa.

359. PARNICKI-PUDEŁKO Stefan: Agora. Geneza i rozwój rynku greckiego. Warszawa 1957 Zakład im. Ossolińskich Wrocław, ss. 163, ilustr. pl. — Polskie Towarzystwo Archeologiczne. — Biblioteka Archeologiczna, t. 8.

Rec.: ŁANOWSKI Jerzy: Przechadzka po agorach. Prz. kult. 1957 nr 45 s. 9.

360. PRESS Ludwika: Powstanie miast na Krecie. — Dawna Kult. 1956 nr 4 s. 268—276, ilustr. mapa.

BIERNAT Czesław: Najstarsze polskie ordynacje dla mierników zbożowych miasta Gdańska z lat 1584, 1620 i 1623 = poz. 9a.

361. CIEŚLA Ryszard: Płock — powstanie i rozwój miasta. Dyskusja. — Not. płockie 1957 nr 3/4 s. 5—8, 17—25, ilustr.

362. Cieślak Edmund: Ustawodawstwo związku miast hanzeatyckich jako wyraz polityki monopolistycznej w handlu i żegludze w XIV i XV wieku. Toruń 1953. Rec.: RHODE G. Hansische Geschichtsblätter R. 74: 1956 s. 184—185.

363. Czapliński Władysław. Problem Gdańska w czasach Rzeczypospolitej szlacheckiej. Przegląd Historyczny T. 43: 1952 z. 2. Rec.: SOSIN Stanisław. Rocz. Gdański T. 14: 1955 [wyd. 1957] s. 510—511.

364. DEMBIŃSKA Maria: Z badań nad rozwojem miast pñ.-włoskich we wczesnym średniowieczu. — Kwart. hist. R. 64: 1957 nr 1 s. 197—211.

365. Dziewulski Władysław: Brzeg przedlokacyjny. Sobótka 1954. Rec.: RHODE Gotthold. Hansische Geschichtsblätter R. 74: 1956 s. 184—185.

366. Fischer Herbert: Die Siedlungsverlegung im Zeitalter der Stadtbildung. Unter besonderer Berücksichtigung des österreichischen Raumes. Wien 1952. Rec. RUTKOWSKA-PLACHCIŃSKA Anna. Kwart. Hist. Kult. mater. 1957 nr 1 s. 109—115.

367. GĄSOWSKI Jerzy: Płock za-pomniana stolica Polski. — Stolica 1957 nr 44 s. 15, ilustr.

368. [GIEYSZTOR Aleksander] A. G.: Międzynarodowe colloquium nad historią średniowiecznych miast polskich. — Kwart. hist. R. 64: 1957 nr 6 s. 226—227.

369. Hołubowicz Włodzimierz: Opole w wiekach X—XII. Katowice 1956. Rec.: [RUSSOCKI Stanisław] S. R. Hist. Nauka Konst. 1957 nr 4/5 s. 337—338; LABUDA Gerard. Prz. zach. 1957 nr 2 s. 319—322; T. M. P. Z Otcł. Wieków 1956 z. 3 s. 171—172.

370. KAMIŃSKA Janina: Gdańsk wczesnośredniowieczny w świetle siedmiu lat archeologicznych prac badawczych. — Rocz. Gdański T. 14: 1955 [wyd. 1957] s. 29—65. ilustr. rys. mapa.

371. LALIK Tadeusz: Sporne zagadnienia powstania miast zachodnio-słowiańskich. — Kwart. hist. R. 64: 1957 nr 4/5 s. 217—228.
372. LESIŃSKI Henryk: Szczecin był już polskim „oknem na świat” w średniowieczu. — Szczecin 1957 z. 1 s. 7—11.
373. Ludat Herbert: Vorstufen und Entstehung des Städtewesens in Osteuropa. Köln-Braunsfeld 1955. Rec.: RHODE Gotthold. Hansische Geschichtsblätter R. 74: 1956 s. 166; WEIZSÄCKER Wilhelm. Zeitschr. d. Savigny-Stift. f. Rechtsgesch. Germ. Abt. T. 74: 1957 s. 355—358; ŁOWMIAŃSKI Henryk. Zap. hist. T. 22: 1956 z. 1/3 s. 249—251.
374. MALECZYŃSKI Karol: Kilka uwag nad procesem powstawania miejskich cechów na przykładzie miast śląskich. — Prz. hist. R. 48: 1957 z. 4 s. 643—654. Rés. s. 843—844. Sod. s. 835—836.
375. Matysik Stanisław: O stosunku Gdańska do Polski i o ustroju Gdańska w l. 1454—1793. Przegląd Zachodni R. 10: 1954 nr 7/8. Rec.: SOSIN Stanisław. Rocz. Gdański T. 14: 1955 [wyd. 1957] s. 508—509.
376. Mazurkiewicz Józef: Jurydyki lubelskie. Wrocław 1956. Rec.: ZAHORSKI Andrzej. Kwart. hist. R. 64: 1957 nr 1 s. 115—120; ŚRENIOWSKI Stanisław. Prz. hist. R. 48: 1957 z. 4 s. 803—805.
377. NADOLSKI Andrzej: Łęczyca w czasach Piastowskich. — Ziemia 1957 nr 7 s. 31—32, ilustr.
378. PECHERSKI Zygmunt: 700 lat Konina. — Ziemia kal. 1957 nr 2 s. 9, 12.
379. ROSIN Ryszard: Nieznany dokument o początkach miasta Łodzi nad rzeką Ostrogą z r. 1414. — Zesz. nauk. UŁ Ser. 1 Nauki humanist.-społ. 1957 z. 5 s. 21—34. Rez. Sum.
380. RÓŻANOWSKI Kazimierz: Z dziejów miasta Paczkowa. — Kwart. opol. 1957 nr 1 s. 5—16. ilustr. rys. Rec.: DZIEWULSKI Władysław: Recenzja pracy Różanowskiego. Kwart. opol. 1957 nr 3 s. 169—172.
381. SOBALSKI Franciszek: Nadanie Mstowowi praw miejskich. — Lewary 1957 nr 2 s. 2.
382. Szczecin i Wolin we wczesnym średniowieczu. Wrocław 1954. Rec.: KUNKEL Otto. Zeitschr. f. Ostforschung R. 5: 1956 z. 3 s. 460—461.
383. SZUST Zenon: Średniowiecze Łańcuta. [Łańcut] 1957 [Komitet Obchodu 600-lecia Miasta Łańcuta], ss. 90, 2 nlb., tabl. 4, ilustr.
384. Tichomirow Michaił: Driewnie-russkije goroda. Izd. 2 dopołniennoje i pierierabotannoje. Moskwa 1956. Rec.: POPPE Andrzej. W sprawie początków miast staroruskich. Prz. hist. R. 48: 1957 z. 3 s. 553—568.
385. WIATROLIK Eleonora: Koło-brzeg wczesnopolski. — Ziemia 1957 nr 2 s. 20—21, ilustr. rys.
386. BARCIŃSKI Florian: Poznań 20-lecia i Poznań w Polsce Ludowej. — Kron. m. Pozn. R. 24: 1951—1956 s. 9—30.
387. BUKOWSKI Stanisław: Tomaszów Mazowiecki w latach kryzysu światowego lat 1847—1848. — Zesz. nauk UŁ. Ser. 1 Nauki humanist.-społ. 1957 z. 5 s. 127—140, tab. Rés. Rez.
388. Dutkiewicz Józef: Sprawa gdańska w dobie sejmu czteroletniego w oświeceniu korespondencji dyplomatycznej pruskiej. Zapiski TN Tor. T. 20: 1954. Rec.: WILDER Jan Antoni. Studia do Dziejów Wielkop. Pomorza T. 2: 1956 z. 2 s. 467—472.
389. KRAKÓW w latach okupacji 1939—1945. Studia i materiały. Kraków

1049—1957. Tow. Miłośników Historii i Zabytków Krakowa, ss. 4 nlb, 255, 1 nlb, tabl. 10.

MAZURKIEWICZ Józef, CWIK Władysław: Własność w miastach prywatnych Lubelszczyzny doby Księstwa Warszawskiego i Królestwa Kongresowego (1809—1866) = poz. 474.

390. PECHERSKI Zygmunt: Statut szewczyków [w Koninie]. — Ziemia 1957 nr 2 s. 29, 32.

TOMCZAK Andrzej: Akta procesu mieszczan brzezińskich z dziedzicami w Asesorii Koronnej 1791 r. o pogwałcenie służących im przywilejów miejskich = poz. 53.

ZAHORSKI Andrzej: Rola Komisji Policji w organizacji władz miejskich w latach 1791—1792 = poz. 338.

8. Organizacja wsi

ESMAN Tadeusz: Akta zachodniopruskich registratur Komisji Generalnej w Bydgoszczy jako źródło do dziejów wsi Pomorza Gdańskiego = poz. 92.

Buczek Karol: Uwagi o prawie chłopów do ziemi w Polsce piastowskiej = poz. 222.

391. CACKOWSKI Stefan: Skarga wsi Mszano w dobrach biskupstwa chełmińskiego na ucisk feudalny z 1762 r. — Zap. hist. T. 22: 1956 z. 1/3 s. 218—231.

392. CZWOJDRAK Tadeusz, ŻAK Zenon: Przemysł propinacyjny i karczmarstwo w dobrach biskupa poznańskiego w XVII i XVIII wieku. — Studia do Dziejów Wielkop. Pomorza. T. 2: 1956 z. 2 s. 79—108. Zsf.

393. RUTKOWSKA-PLACHCIŃSKA Anna: W sprawie charakteru rezerwy pańskiej w okresie gospodarki czynszowej. — Prz. hist. R. 48: 1957 z. 3 s. 411—435. Rés. s. 611—612. Rez. s. 605—606.

394. SOBALSKI Franciszek: Constitutiones Lancienses i uchwały łąko-szyńskie o zbiegostwie i prawie wycho-du chłopów. — Czas. prawnohist. T. 9: 1957 z. 2 s. 59—76. Rés.

395. SZAFLIK Józef Ryszard: Wtórne lokacje na łanach opuszczonych w Polsce w XV i XVI wieku. [Lublin 1956] s. 171—200. Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska. Lublin 1952. Sectio F. Vol. VII, 5.

396. SZKURŁATOWSKI Zygmunt: Organizacja administracji i pracy w dobrach wielkiej własności feudalnej w Polsce w XVII i XVIII wieku w świetle instruktarzy ekonomicznych. — Zesz. nauk. UWrocł. nr 8 Ser. A Hist. 1957 z. 1 s. 147—193, tab. Zsf.

TUROŃ Bronisław: Z Archiwum Archidiecezjalnego we Wrocławiu. Przyczynki do dziejów wsi w świetle ustawodawstwa biskupiego na Śląsku w XVI wieku = poz. 84.

BIELECKA Janina: Instruktarze gospodarcze dla majątków wielkopolskich w pierwszej połowie XIX w. = poz. 91.

BORTKIEWICZ Filomena: Prawa do ziemi chłopów pańszczyźnianych w dobrach prywatnych Królestwa Polskiego w latach 1846—1861 = poz. 254.

CHAMERSKA Halina: O położeniu i zbiegostwie czeladzi folwarcznej w Królestwie Polskim 1830—1864 = poz. 255.

CHMURA Julian: Rugi chłopskie w Królestwie Polskim a kwestia feudalnego zróżnicowania wsi = poz. 256.

396a. CIEŚLAK Tadeusz: Postanowienie wiejskie dla szlacheckich weyherowskich i rz[ę]ucewskich dóbr Aleksandra Gibsone'a z roku 1783. — Roczn. Gdański T. 14: 1955 [wyd. 1957] s. 230—242, tabl.

KŁOS Michał, WŁODARSKA Czesława: Źródła archiwalne do położenia

prawnego włościan w Królestwie Polskim w XIX wieku = poz. 45.

KOWECKI Jerzy: Uniwersał połański i sprawa jego realizacji = poz. 318.

397. Kriestjanskaja riefirma w Rosii 1861 goda. Sbornik Zakonodatielnych aktow. Moskwa 1954. Rec.: BRODOWSKA Helena. Rocz-i Dziejów społ.-gosp. T. 18: 1956 s. 327—329.

398. Madajczyk Czesław: Burżuazyjno-obszarnicza reforma rolna w Polsce (1918—1939). Warszawa 1956. Rec.: AJNENKIEL Andrzej. Czas. prawno-hist. T. 9: 1957 z. 2 s. 356—365.

399. ORZECZOWSKI Kazimierz: Ze studiów nad rozdrabnianiem gruntów chłopskich na Górnym Śląsku. — Studia Mat. Dziejów Śląska T. 1: 1957 s. 81—182, tab. wykr.

400. RZĄDKOWSKA Helena: Dekret uwłaszczeniowy w świetle listu zawie-

zionego szlachcica. — Kwart. hist. R. 64: 1957 nr 1 s. 57—62.

401. SMOLEŃSKA Barbara: Administracja gospodarcza dóbr Wilanowskich i ich kancelaria rachunkowo-kontrolna (XIX—XX w.). — Archeion T. 27: 1957 s. 217—234.

STEBELSKA Halina: Źródła do sprawy oczyszczowania w dobrach mazowieckich Andrzeja Zamoyskiego = poz. 52.

STUDIA z dziejów wsi małopolskiej w drugiej połowie XVIII wieku = poz. 538.

402. ŚRENIOWSKI Stanisław: Uwłaszczenie chłopów w Polsce. Warszawa 1956 PWN ss. 425.

Rec.: KIENIEWICZ Stefan. Prz. hist. R. 48: 1957 z. 3 s. 584—590.

403. WYCZAŃSKI Andrzej: O francuskich badaniach powojennych nad historią wsi w XV—XVIII wieku. — Kwart. hist. R. 64: 1957 nr 3 s. 252—261.

IX. KOŚCIOŁY I WYZNANIA

404. Chojnacki Władysław: Zbory polsko-ewangelickie w byłych Prusach Wschodnich XVI—XX w. Reformacja w Polsce 1953—1955 nr 45—50. Rec.: PORĘBSKA Krystyna. Studia Mat. Dziejów Wielkop. T. 3: 1957 z. 2 s. 276—279.

405. KACZMAREK Roman: Archiwum zboru w Zelowie. — Archeion T. 26: 1956 s. 172—179. Cont. s. 331. Rés. s. 335—336. Sod. s. 326.

406. KMIECIŃSKA T.: Opactwo w Sulejowie. — Ziemia 1957 nr 7 s. 6—7, 25, ilustr.

407. KOSSOWSKI Aleksander: Klasztor bazyljanów w Zamościu i jego kronika. — Rocz-i humanist. T. 4: 1953 z. 4 s. 199—216.

408. KUCNER Alfred: Kościół katolicki na Śląsku Opolskim wobec kwestii germanizacji. — Kwart. opol. 1957 nr 1 s. 101—124, tab.

409. KUMOR Bolesław ks.: Pokuta kościelna w starożytności chrześcijańskiej (świadełstwo św. Dionizego z Aleksandrii). — Aten. kapł. 1957 z. 2 s. 277—282.

410. KUMOR Bolesław ks.: Problemy pokutne w I liście św. Klemensa do Koryntian. — Rocz-i teolog.-kanon. T. 3: 1957 z. 2 s. 395—401.

411. KUMOR Bolesław ks.: Pokuta kościelna w pismach Tertuliana. — Rocz-i teolog.-kanon. T. 4: 1957 z. 2 s. 123—141. Sum. s. 221—222.

412. KUMOR Bolesław ks.: Przejście rzymsko-katolickich parafii w archidiecezji sudeckiej przez Kościół Prawosławny. — *Rocz-i teolog.-kanon. R.* 4 : 1957 z. 3 s. 137—147.

413. NACHTMAN Władysław ks.: Trybunał Roty Rzymskiej. Historia, organizacja, postępowanie. Lublin 1957, TN. KUL, ss. 149, 1 nlb, bibliogr. s. 141—147, sum. — KUL. Wydział Prawa Kanon. — Rozprawy doktorskie, magisterskie i seminaryjne 9.

414. PADACZ Władysław ks.: Pięćsetlecie promotora wiary. — *Pol. sacra R.* 9 : 1957 nr 1 s. 69—85 i odb. ss. 18.

415. Rogalski Aleksander: Kościół katolicki na Śląsku. Stulecia nad dziejami diecezji wrocławskiej. Warszawa 1955. Rec. URBAN Wincenty ks. Nasza Przyszłość T. 5 : 1957 s. 301—305; NEISNER Winfried: Schlesischer Katholizismus im Spiegel zeitgenössischer polnischer Darstellung. Archiv f. schles. Kirchengesch. T. 14 : 1956 s. 265—271.

416. Rogalski Aleksander: Kościół katolicki na Warmii i Mazurach. Warszawa 1956. Rec.: KŁAFKOWSKI Alfons: Studia nad dziejami diecezji warmińskiej. Życie i Myśl 1957 nr 2 s. 154—158; OGRODZIŃSKI Władysław. Złudzenia i rzeczywistość. Warmia i Mazury 1957 nr 3 s. 2,6.

417. WYCZAWSKI Hieronim Eug[eniusz]: Alwernia. Dzieje klasztoru OO. Bernardynów. Kraków 1957 Archiwum Prowincji OO. Bernardynów ss. 137, 5 nlb, tab. 17, portr. 2, mapa 1, pl. 2.

418. BOGDAN Franciszek ks.: Ze studiów nad egzempcją klasztorów w średniowiecznej Polsce. — *Pol. sacra R.* 9 : 1957 nr 1 s. 269—298; nr 2/3 s. 233—262.

419. CHMAJ Ludwik: Bracia polscy. Ludzie, idee, wpływy. Warszawa 1957 PWN. ss. 506.

420. Dąbrowski Henryk: Uformowanie się wielkiej własności feudalnej klasztoru cystersów w Henrykowie. *Roczniki Historyczne R.* 21 : 1953/54. Rec.: KORTA Wacław. Sobótka 1957 nr 1 s. 91—96.

421. FIAŁKOWSKI Józef ks.: Młodość i pierwsze lata kościelno-politycznej działalności bpa Andrzeja Załuskiego (1695—1735). — *Pol. sacra R.* 9 : 1957 nr 1 s. 245—268.

421a. Kłoczowski Jerzy: Dominikanie polscy na Śląsku w XIII i XIV wieku. Lublin 1956. Rec.: GOTTSCHALK Joseph Dr. Archiv f. schles. Kirchengesch. T. 15 : 1957 s. 299.

422. KŁOCZOWSKI Jerzy: Reforma polskiej prowincji dominikańskiej w XV—XVI w. — *Rocz-i humanist. T.* 4 : 1953 z. 4 s. 45—92. Rés. s. 311—313.

423. KŁOCZOWSKI Jerzy: Dominikanie polscy nad Bałtykiem w XIII w. — *Nasza Przyszłość T.* 5 : 1957 s. 83—126. Rés., mapy i odb. ss. 44.

424. KWOLEK Jan ks.: Początki biskupstwa przemyskiego. — *Rocz-i teolog.-kanon. T.* 3 : 1957 z. 2 s. 129—152 i odb. [b.m.i.d.] ss. 24.

425. Mühlpfordt G.: Deutsche und polnische Arianer. Eine frühauflärerische Gemeinschaft in der radikalen Reformation. Berlin. Rec.: TAZBIR Janusz. Prz. hist. R. 48 : 1957 z. 3 s. 579—581.

426. PETRANI Alexis: Les doubles élections du pape en 1130. — *Pol. sacra R.* 9 : 1957 nr 2/3 s. 181—204 i odb. ss. 24.

SAWICKI Jakub: Concilia Poloniae. Źródła i studia krytyczne. T. 9: Synody diecezji chełmskiej o.ł. z XVI—XVIII wieku i ich statuty = poz. 77.

SAWICKI Jakub: Najdawniejsze statuty synodalne poznańskie z rękopisu BOZ 63 = poz. 78.

427. Silnicki Tadeusz: Biskup Nan-ker. Warszawa 1953. Rec.: KŁOCZOWSKI Jerzy. Nasza Przeszość T. 5 : 1957 s. 297—301.
428. Silnicki Tadeusz: Arcybiskup Mikołaj Trąba. Warszawa 1954. Rec.: LIEDTKE Antoni. Nasza Przeszość T. 5 : 1957 s. 384—391.
- SZCZUCKI Lech: Zapomniana polemika antykatolicka z drugiej połowy XVI w. = poz. 195.
429. TAZBIR Janusz: Ideologia arian polskich. Warszawa 1956 „Wiedza Powszechna” ss. 55, 1 nlb., ilustr. portr.
430. Topolski Jerzy: Rozwój latyfundium arcybiskupstwa gnieźnieńskiego od XVI do XVIII wieku. Poznań 1955. Rec.: PODRAZA Antoni. Prz. hist. R. 48 : 1957 z. 1 s. 139—143.
- TUROŃ Bronisław: Z Archiwum Archidiecezjalnego we Wrocławiu. = poz. 84.
- TYŃC Stanisław: Głos z Prus Królewskich z r. 1596 w obronie Zgody Sandomierskiej, Konfederacji Warszawskiej i tolerancji religijnej = poz. 196.
431. Umiński Józef ks.: Powstanie biskupstwa poznańskiego i zależnego odeń archidiaconatu czerskiego. Wrocław 1952. Rec.: JASIŃSKI Kazimierz. Nasza Przeszość T. 5 : 1957 s. 293—297.
432. UMIŃSKI Józef: Obrządek słowiański w Polsce IX—XI wieku i zagadnienie drugiej metropolii polskiej w czasach Bolesława Chrobrego. — Rocz-i humanist. T. 4 : 1953 z. 4 s. 1—44. Rés. s. 310—311.
- URBAN Waclaw: Reformacja wśród chłopów w Oświęcimskim = poz. 247.
- WENSKUS Reinhard: Brun von Querfurt und die Stiftung des Erzbistums Gnesen = poz. 500.
433. WÓJCIK Walenty ks.: „Prawa parafialne” według polskiego ustawodawstwa partykularnego do 1564 r. — Rocz-i teolog.-kanon. T. 3 : 1957 z. 2 s. 153—225.
434. RZEPA Jan ks.: Organizacja terytorialna sądownictwa kościelnego w diecezji krakowskiej do pierwszego rozbioru Polski. — Rocz-i teolog.-kanon. T. 4 : 1957 z. 3 s. 83—102, mapa.
435. WYCZAWSKI Hieronim Eug[eniusz] o.: Biskup Piotr Gembicki 1585—1657. Kraków 1957 Archiwum Prowincji OO. Bernardynów ss. 384, 1 nlb, portr. 1.
436. ZINS Henryk: Początki reformacji na Warmii. — Odrodz. Reform. w Polsce T. 2 : 1957 s. 53—90. Rés. s. 242—243.
437. BANAŚ Maria Beatrix O.S.U.: Początki zakonu św. Urszuli w Polsce (1857—1871). — Nasza Przeszość t. 5 : 1957 s. 127—168 i odb. ss. 42.
- DIE VORGESCHICHTE des Kulturkampfes = poz. 42.
438. Jezierski Stanisław: Arcybiskup w więzieniu, czyli zatarg o małżeństwa mieszane między rządem pruskim a arcybiskupem Marcinem Duninem (1837—1841). Rzym 1957. Rec.: MALEJ Witold ks. Aten. kapł. T. 54 : 1957 z. 3 s. 478—480.
439. Urban Wincenty ks.: Leopold hr. Sedlnicki, książę biskup wrocławski 1836—1840 na tle dziejów Kościoła na Śląsku w pierwszej połowie XIX wieku. Warszawa 1956. Rec.: LECHICKI Czesław. Prz. zach. 1957 nr 1 s. 143—145.
440. OBŁĄK Jan ks.: Kościół na Warmii w okresie „Kulturkampfu”. — Aten. kapł. T. 54 : 1957 z. 2 s. 203—217.
441. SUBERA Ignacy ks.: Działalność polityczna biskupa Józefa Rybińskiego. — Pol. sacra R. 9 : 1957 nr 1 s. 211—243, ilustr.
442. SUBERA Ignacy ks.: Prawno-kościelna działalność biskupa Józefa Rybińskiego. — Pol. sacra R. 9 : 1957 nr 4 s. 121—184 i odb. ss. 64, ilustr., mapa.

X. ORGANIZACJA SĄDOWNICTWA I PROCES

443. GRONOWSKI Stanisław: Sąd pod stołem [Historia sądownictwa]. — Prawo i Życie 1957 nr 15 s. 8.

444. MESZORER Albert: Despoci i adwokaci. [Z historii adwokatury]. — Prawo i Życie 1957 nr 20 s. 6.

NACHTMAN Władysław ks.: Trybunał Roty Rzymskiej. Historia, organizacja, postępowanie = poz. 413.

445. PAULI Lesław: O kształceniu adwokatów w dawnej Polsce. — Palestra R. 1: 1957 nr 4 s. 30—40.

446. Szenic Stanisław: Pitaval warszawski. Warszawa 1955. Rec.: WONER Tadeusz. Nowe Prawo 1957 nr 6 s. 106—108.

447. SZENIC Stanisław: Pitaval warszawski. (Wyd. 2 rozsz.) T. 1: 1524—1794. Warszawa 1957 „Czytelnik“ ss. 333, 3 nlb., ilustr. portr. err.

448. KUPISZEWSKI Henryk: Les formulaires dans la procédure d'exécution. W: Symbolae Raphaeli Taubenschlag dedicatae. Eos vol. XLVIII fasc. 3 1957 s. 89—103 i odb.

449. OSUCHOWSKI Wacław: Le caractère juridique de l'actio civilis incerti à la lumière des scolies des Basiliques (Note critique sur l'interprétation du D. 2,14,7,2). W: Symbolae Raphaeli Taubenschlag dedicatae. Eos vol. XLVIII fasc. 3 1957 s. 455—465 i odb.

450. Bielecka Janina: Organizacja i działalność kancelarii ziemskich i grodzkich wielkopolskich XIV—XVIII w. Archeion T. 22: 1954. Rec.: MATUSZEWSKI Józef. Studia źródłozn. T. 1: 1957 s. 281—282.

451. BIELECKA Janina: Kancelaria grodzka wielkopolska w XVI—XVIII wieku. Studia źródłozn. T. 1: 1957 s. 119—153 i odb. ss. 36, 4 tabl.

452. BŁACHUT Władysław: Nietolerancja A.D. 1689. [Sprawa stracenia Kazimierza Łyszczyńskiego]. — Prawo i Życie 1957 nr 11 s. 6.

453. BOROWIEC Józef: Proces o czarzy i próby jego zreformowania w Polsce w wieku XVI—XVIII. — Spraw. Wrocł. TN T. 9: 1954 s. 86—89.

454. MAISEL Witold: Sąd wyższy prawa magdeburskiego w Poznaniu (do końca XVI wieku). — Studia do Dziejów Wielkop. Pomorza T. 2: 1956 z. 2 s. 24—51. Zsf.

RZEPA Jan ks.: Organizacja terytorialna sądownictwa kościelnego w diecezji krakowskiej do pierwszego rozbioru Polski = poz. 434.

455. WALACHOWICZ Jerzy: Rozwój immunitetu sądowego na Pomorzu Zachodnim do 1295 r. — Czas. prawno-hist. T. 9: 1957 z. 2 s. 9—57 tab. Rés.

456. WOJAS Zbigniew: Kancelaria grodzka krakowska za starosty Jana Firleja w latach 1572—1574. — Archeion T. 27: 1957 s. 193—216.

457. ZABARNIK Michał: Sprawiedliwość i polityka, Proces ministrów Karola X. — Prawo i Życie 1957 nr 9 s. 4—6.

458. A. J. K.: 30 czerwca 1934 r. przed sądami niemieckimi. — Prz. zach. 1957 nr 3 s. 177—179.

459. CEDERBAUM Henryk: Adwokatura w Królestwie Polskim. — Palestra 1957 nr 1 s. 79—87.

460. HALICZ Emanuel: Proces Romualda Traugutta. — Wojsk. Prz. hist. 1957 nr 1 s. 242—265.

461. Istorija Zakonodatielstwa SSRR i RSFSR po ugołownomu processu i organizacyi suda i prokuratury 1917—

1954 g. g. Moskwa 1955. Rec.: ŁOPATKA Adam: Czas. prawno-hist. T. 9: 1957 z. 1 s. 356—362.

462. JURYŚ Roman: Proces brzeski. — Prawo i Życie 1957 nr 22 s. 4—5, ilustr.

463. Mencil Tadeusz: Feliks Łubieński — minister sprawiedliwości Księstwa Warszawskiego 1758—1848. Warszawa 1952. Rec.: GROCHULSKA Bar-

bara. Prz. hist. R. 48: 1957 z. 1 s. 154—157.

464. RUDNICKI Kazimierz: Wspomnienia prokuratora. Przedm. napisał Wacław Barcikowski. Warszawa 1957 „Czytelnik“ ss. 255, 5 nlb.

465. SZENIC Stanisław: Proces o zabójstwo Marii Wisnowskiej. — Prawo i Życie 1957 nr 3 s. 4—5, 7, nr 4 s. 4—5, ilustr.

XI. PRAWO CYWILNE

466. Lepointe Gabriel, Monier Raymond: Les obligations en droit romain et dans l'ancien droit français, Paris 1954. Rec.: VETULANI Adam. Czas. prawno-hist. T. 9: 1957 z. 1 s. 338.

467. Lee R. W.: An introduction to Roman — Dutch law. 5. edition. Oxford 1953. Rec.: KOSIK Jan. Czas. prawno-hist. T. 9: 1957 z. 2 s. 341—355.

468. Levy Ernst: West Roman Vulgar Law. The Law of Property. Philadelphia 1951. Rec.: KNOPPEK Witold. Czas. prawno-hist. T. 9: 1957 z. 1 s. 325—332.

469. MODRZEJEWSKI Józef: Note sur P. Strasb. 237 (Une contribution au problème de l'ἀγραφος et ἑγγραφος γάμος). W: Symbolae Raphaeli Taubenschlag dedicatae. Eos vol. XLVIII fasc. 3 1957 s. 139—154 i odb.

470. TAUBENSCHLAG Rafał: Sel-skie obszary w romanizowanych prowincjach wschodu w czasie Diokletiana. — W: Wizantyjski Wzrost T. 13: 1957 s. 1—8 i nadb.

471. Volterra Edoardo: La conception du mariage à Rome. Revue Internationale de Droit de l'Antiquité. 3e série T. II. Rec.: WOŁODKIEWICZ Wi-

told. Czas. prawno-hist. T. 9: 1957 z. 2 s. 333—341.

472. WYSZYŃSKI Michał: Quamvis si liberum esset noluissem, tamen coactus volui (D. 4, 2, 21, 5 Paulus). W: Symbolae Raphaeli Taubenschlag dedicatae. Eos vol. 48: 1957 fasc. 3 s. 475—491.

BUCZEK Karol: Uwagi o prawie chłopów do ziemi w Polsce piastowskiej = poz. 222.

LABUDA Gerard: Nieznany pomnik polskiego prawa bartnego na Pomorzu = poz. 21.

473. Lesiński Bogdan: Stanowisko kobiety w polskim prawie ziemskim do połowy XV wieku. Wrocław 1956. Rec.: ROMAN Stanisław. Czas. prawno-hist. T. 9: 1957 z. 1 s. 350—353.

BORTKIEWICZ Filomena: Prawa do ziemi chłopów pańszczyźnianych w do-
brach prywatnych Królestwa Polskiego w latach 1846—1861 = poz. 254.

474. MAZURKIEWICZ Józef, ĆWIK Władysław: Własność w miastach prywatnych Lubelszczyzny doby Księstwa Warszawskiego i Królestwa Kongreso-

wego (1809—1866). Lublin 1957 ss. 138, mapa. *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska Sectio G* Vol. IV, 1.

475. ORZECZOWSKI Kazimierz: Własność feudalna i jej przemiany u schyłku epoki. (Głównie na tle stosunków Europy środkowej i ze szczególnym uwzględnieniem Śląska.) — *Czas.*

prawno-hist. T. 9: 1957 z. 2 s. 77—150, mapa. Rés.

476. Wąsicki Jan: Rozdawnictwo dóbr ziemskich w Prusach Południowych w latach 1796—1797. *Przegląd Zachodni* 1955 nr 3/4. Rec.: SOBISIAK Walerian: *Studia Mat. Dziejów Wielkop.* T. 3: 1957 z. 2 s. 325—326.

XII. PRAWO KARNE

477. KORANYI Karol: „O nieprawości kary śmierci“ — *Prawo i Życie* 1957 nr 5 s. 6.

478. Kupiszewski Henryk: Porzucenie dziecka w prawach antycznych. *Meander* R. 11 (1956). Rec.: MODRZEJEWSKI Józef. *Iura* T. 8: 1957 s. 639.

479. MODRZEJEWSKI Józef: O zabójstwie nieumyślnym i o wykupie za zabójstwo w pewnym liście prywatnym greckim z Egiptu. — *Meander* 1957 nr 9 s. 294—302 i odb. *Argum.* s. 315.

480. MODRZEJEWSKI Józef: *Quelques remarques à propos de l'homicide et de la rançon dans le droit d'Egypte romaine* (Note sur P. Mich. VIII 473). — *Iura* T. 8: 1957 s. 93—101 i odb.

481. Grajewski Henryk: Kara śmierci w prawie polskim do połowy XIV wieku. Warszawa 1956. Rec.: SAWICKI Wi-

told. *Państwo i Prawo* R. 12: 1957 z. 2 s. 371—377.

482. Renneberg Joachim: *Die kriminalsoziologischen und kriminalbiologischen Lehren und Strafrechtsreformvorschläge Liszt und die Zerstörung der Gesetzlichkeit im bürgerlichen Strafrecht*. Berlin 1956. Rec.: FLATAU-KOWALSKA Aleksandra. *Państwo i Prawo* R. 12: 1957 z. 9 s. 462—466.

SENKOWSKA Monika: Raport Fryderyka Skarbka o warszawskim więzieniu śledczym z 1828 r. = poz. 50.

483. ŚLIWOWSKI Jerzy: Zagadnienie tzw. projektu Nowosilcowa Kodeksu Karzącego Królestwa Polskiego. — *Czas. prawno-hist.* T. 9: 1957 z. 1 s. 115—130. Rés.

484. ŚWIDA Witold: *Przestępczość w powiecie kaliskim w latach 1933—1938 i 1948—1953*. — *Spraw. Wrocł. TN.* T. 10: 1955 s. 60—63, tab.

XIII. PRAWO HANDLOWE I MORSKIE

485. ŻABIŃSKI Zbigniew: *Awaria wspólna w prawie starożytnym i wczesnośredniowiecznym*. — *Zesz. nauk WSE* Kraków 1957 nr 2 s. 221—227.

486. ASKANAS Kazimierz: *Zawołania handlowe w Płocku*. — *Not. płockie* 1956 nr 2 s. 23—28.

487. MATYSIK Stanisław: *Ze studiów nad przeszłością konosamentu*. (O najstarszych konosamentach zachowanych w Archiwum Gdańskim). — *Rocz. Gdański* T. 14: 1955 [wyd. 1957] s. 166—179, 4 tabl.

PERTEK Jerzy: *Akta i diariusz komisarzy okrętowych Zygmunta III*. = poz. 28.

488. Sicard Germain. Aux origines des sociétés anonymes. Les moulins de Toulouse au Moyen Âge. Paris 1953. Rec.: RUTKOWSKA - PŁACHCIŃSKA Anna. Kwart. Hist. Kult. mater. 1957 nr 1 s. 153—154.

489. GIERSZEWSKI Stanisław: Ochrona handlu na morzu przez Ligę Zbrojnej Neutralności w latach 1780—1783 (na przykładzie Elbląga). — Roczn. Gdański T. 14: 1955 [wyd. 1957] s. 207—229.

XIV. PRAWO NARODÓW I STOSUNKI MIĘDZYNARODOWE

490. KURANC Józef: Wyprawa poselstwa wschodnio-rzymskiego na dwór króla Attyli. — Meander 1957 nr 1 s. 20—36. Argum. s. 40.

491. BABIŃSKI Leon: Responsa et consultationes juris w zakresie prawa międzynarodowego na Pomorzu Zachodnim do połowy w. XVIII. W: Księga pamiątkowa ku czci Juliana Makowskiego z okazji 50-lecia pracy naukowej. Warszawa 1957 s. 7—23.

492. CZAPLIŃSKI Władysław: Wyprawa Wielkopolan na Nową Marchię w 1656 i układ w Sulęcinie. — Roczn. hist. R. 23: 1957 s. 259—279. Rez.

493. GRABSKI Andrzej Feliks: Studia nad stosunkami polsko-ruskimi w początkach XI wieku. — Slavia orient. R. 6: 1957 s. 164—211.

494. Günther Oskar Eugen: Der Vertrag von Perejeslav im Widerstreit der Meinungen. Jahrbücher für Geschichte Osteuropas 1954. Bd. 2 H. 2. Rec.: WÓJCIK Zbigniew. Kwart. hist. R. 64: 1957 nr 3 s. 121—122.

495. HEJNOSZ Wojciech: Zagadnienie ważności pokoju toruńskiego z r. 1466. [Streszcz. ref.] — Kom-y mazur.-warm. 1957 nr 2 s. 65—70.

Konsulat morski [Consolat de Mar] = poz. 17.

496. Kuczyński Stefan M.: Pierwszy pokój toruński (1 lutego 1411 r.). Zapiski TN Tor. T. 20: 1955. Rec.: CZACHA-

ROWSKI Antoni. Studia do Dziejów Wielkop. Pomorza T. 2: 1956 z. 2 s. 497—498.

497. KUCZYŃSKI Stefan M.: Pertraktacje malborskie z 1410 roku. — Spraw. Wrocł. TN T. 9: 1954 s. 73—74.

498. STADTMÜLLER Georg: Bizancjum w historii prawa międzynarodowego. [Oprac. z niem.] — Prawo za Granicą 1957 nr 3 s. 3—7.

499. Weise E.: Die staatsrechtlichen Grundlagen des zweiten Thorner Friedens und die Grenzen seiner Rechtmäßigkeit. Zeitschrift für Ostforschung Jg. 1954 z. 1. Rec.: BISKUP Marian. Studia do Dziejów Wielkop. Pomorza T. 2: 1956 z. 2 s. 526—527.

500. WENSKUS Reinhard: Brun von Querfurt und die Stiftung des Erzbistums Gnesen. — Zeitschr. f. Ostforschung R. 5: 1956 z. 4 s. 524—537.

WOLIŃSKI Janusz: Traktat gdański 1677 r. = poz. 38.

WÓJCIK Zbigniew: Akta poselstw Morstina oraz Leszczyńskiego i Naruszewicza do Szwecji w roku 1655 = poz. 39.

501. BARAŃSKI Zbigniew: Niemiecki tranzyt kolejowy przez Polskę w latach 1919—1939. Studium prawnomiędzynarodowe. Poznań, 1957 ss. 108, 1 nlb., bibliogr. Sum.

502. BORATYŃSKI Stefan: Dyplomacja okresu II wojny światowej. Kon-

ferencje międzynarodowe 1941—1945. Warszawa 1957. PWN ss. 402, 2 nlb.

Rec.: JASIEŃCICA Paweł: Skala gry. Życie liter. 1957 nr 28 s. 2; KAMIŃSKI Andrzej: Józef. Zagadnienie, które ma przyszłość. Tyg. zach. nr 35 s. 5, 7; SULEWSKI Wojciech: Waga polskiej sprawy. Polit. nr 23 s. 5; m. s. O porozumieniu owoconym. Polit. 1957 nr 19 s. 9; MACKIEWICZ Stanisław: „The country”. Kierunki nr 25 s. 9; ZABIEŁŁO Stanisław. Niewypełniona luka. Kierunki 1957 nr 47 s. 9.

503. BREYER Richard: Das Deutsche Reich und Polen 1932—1937. Würzburg 1955.

Rec.: SOKOLNICKI Michał. Z problemów polsko-niemieckich. Kultura 1956 nr 6 s. 123—131; KOHTE Wolfgang. Zeitschrift. f. Ostforschung R. 5: 1956 z. 1 s. 125—130; GLABISZ K. Niemcy a Polska. Bellona 1956 z. 1/2 s. 68—72; WEINBERG Gerhard. Journal of Modern History T. 28: 1956 nr 4 s. 403—404; CIESŁAK Tadeusz. Zesz. nauk. SGSZ. 1957 z. 3 s. 167—169.

DUTKIEWICZ Józef: Sprawa gdańska w dobie sejmu czteroletniego w oświetleniu korespondencji dyplomatycznej pruskiej = poz. 388.

504. Institut za medjunarodnu politiku i privredu. Sekcija za medjunarodno pravo. Pregled razvoja medjunarodnopravnih odnosa jugoslavenskih zemalja od 1800 do danas. Sveska 1. Beograd 1953. Rec.: BATOWSKI Henryk. Repertorium serbskich układów

międzynarodowych. Kwart. hist. R. 64: 1957 nr 1 s. 219—223.

505. JABŁOŃSKI Henryk: Rewolucja Październikowa a odbudowa państwa polskiego w 1918 r. [Fragm. ref.] — Życie Warsz. 1957 nr 263—264 s. 3.

506. JABŁOŃSKI Henryk: Traktaty brzeskie 1918 r. a Polska. — Polit. 1957 nr 37 s. 3, 7.

507. KOCOT Kazimierz: Ze studiów nad tradycją prawa międzynarodowego w społeczeństwie polskim XIX w. (Waryński i Proletariacy). — Spraw. Wrocł. TN. T. 8: 1953 s. 79—85.

508. KUCNER Alfred: Niemiecki dyplomata przy Naczelnej Radzie Ludowej w Poznaniu w latach 1919—1920. — Prz. zach. 1957 nr 6 s. 299—301.

508a. LEŚNODORSKI Bogusław: Sprawa Warmii i Mazur (1918—1920) w polityce europejskiej. Polska — Prusy Wschodnie...? — Warmia i Mazury 1956 nr 7 s. 2, 10; nr 8 s. 2, 9, ilustr.

509. STOCKI Edward: Dr med. Teofil Glück agent Rządu Narodowego w Bukareszcie w latach 1863—1864 w świetle współczesnej korespondencji dyplomatycznej. — Arch. Hist. Med. 1957 z. 3 s. 405—410.

XV. PRAWO PRZEMYSŁOWE I GÓRNICZE

510. JAROS Jerzy: Przywilej górniczy z roku 1565 na wydobywanie kruszcu ołowianego i galmanu pod Długoszyńcem. — Kwart. Hist. Kult. mater. 1957 nr 2 s. 315—318.

511. ŚPIEWAK Florian: Jak powstał stan gwarków. — Wiad. gór. 1957 nr 6 s. 177—180.

512. ŚPIEWAK Florian: Stosunki prawne i społeczno-obyczajowe w dawnym górnictwie polskim. — Wiad. gór. 1957 nr 7/8 s. 218—220.

513. ŚPIEWAK Florian: Przyczyny upadku oraz próby ratowania górnictwa olkuskiego w wieku XVII i XVIII w świetle ówczesnych dokumentów. — Wiad. gór. 1957 nr 11 s. 323—325.

XVI. PRAWNE REGULOWANIE STOSUNKÓW PRACY I PRAWO PRACY

514. RUSINEK Kazimierz: Z dziejów walk o ochronę pracy. Warszawa 1957. Pol. Wydawn. Gospodarcze ss. 482, 2 nlb., tabl. 16, ilustr. mapa.

SZKURŁATOWSKI Zygmunt: Organizacja administracji i pracy w dobrach wielkiej własności feudalnej w Polsce

w XVII i XVIII wieku w świetle instruktarzy ekonomicznych = poz. 396.

515. ŚMIAŁOWSKI Józef: Położenie tkaczy - sukienników w okręgu łódzkim w świetle umów o nakład z lat 1826—1830. — Zesz. nauk. UŁ. Ser. 1. Nauki humanist.-społ. 1957 z. 5 s. 111—126, tab. Rés. Rez.

XVII. OGÓLNE

1. Bibliografie

516. Bibliografia historii polskiej za rok 1949. Oprac. Baumgart Jan. Wrocław 1954. Rec.: LANGROD - VAUGHAN Michèle. Revue hist. de droit français et étranger 4e sér. R. 34: 1956 nr 1 s. 158.

517. Bibliografia historii polskiej za lata 1952—1953. Oprac. Jan BAUMGART. Wrocław 1957. Zakład im. Ossolińskich. Wydawn. PAN ss. X, 330. PAN Instytut Historii.

518. BIAŁY Franciszek: Materiały do bibliografii zagadnień narodowościowych na Śląsku w okresie międzywojennym. — Studia Mat. Dziejów Śląska T. 1: 1957 s. 373—393.

519. Bibliografia historii Śląska za lata 1939—1946. Zestawiał Karol Maleczyński. Wrocław 1954. Rec.: ag. Slezsky Sborník R. 54: 1956 nr 1 s. 142—143; RISTER Herbert. Zeitschr. f. Ostforschung R. 5: 1956 z. 4 s. 604—607.

520. Bibliografia prac Franciszka Bujaka za lata 1932—1949. — Spraw. Wrocł. TN. T. 8: 1953 dod. 3 s. 16—22.

521. BIELIŃSKA Stanisława, WITKOWSKI Michał: Bibliografia wydawnictw Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk 1856—1956. — Rocz-i hist. R. 23: 1957 s. 7—134, tab.

522. Kaczanowska Jadwiga: Bibliografia prac Juliana Marchlewskiego. Łódź 1954. Rec.: MAI Joachim. Zeitschr. f. Geschichtswissensch. R. 4: 1956 z. 1 s. 186—188.

523. MODRZEJEWSKI Józef: Les travaux de Raphael Taubenschlag (1904—1955). W: Symbolae Raphaeli Taubenschlag dedicatae. Eos vol. XLVIII fasc. 1. 1956 s. 1—16.

524. Planitz Hans, Buyken Thea: Bibliographie zur Deutschen Rechtsgeschichte. Frankfurt a. M. 1952; Fuchs Wilhelm: Juristische Bücherkunde. Geschichte und System der Juristischen Fachbibliographie. I. Teil. Göttingen 1953; Stollreither Konrad: Internationale Bibliographie der juristischen Nachschlagewerke. Frankfurt a. M. 1955. Rec.: PETRANI Aleksy ks. Pol. sacra R. 9: 1957 nr 2/3 s. 402—405.

525. POLSKA Bibliografia Prawnicza. — Państwo i Prawo R. 12: 1957 z. 1 s. 224—230; z. 2 s. 433—438; z. 3 s. 674—686; z. 4/5 s. 1020—1024; z. 6 s. 1249—1258; z. 7/8 s. 293—302; z. 10 s. 730—733; z. 11 s. 938—942; z. 12 s. 1164—1171.

526. RISTER Herbert: Schlesische Bibliographie 1942—1951. Marburg a. d. Lahn 1953. J. G. Herder-Institut ss. XII, 216. Wissenschaftliche Beiträge zur Ge-

schichte u. Landeskunde Ost-Mittel-europas nr 5.

Rec.: MEYER Hans M. Zeitschr. f. Ostforschung R. 2: 1953 z. 4 s. 611—613.

527. RISTER Herbert: Schlesische Bibliographie 1952—1953 mit Nachträgen für die Jahre 1942—1951. Marburg a. d. Lahn 1954.

Rec.: MEYER Hans M. Zeitschr. f. Ostforschung R. 5: 1956 z. 4 s. 603—604.

528. RISTER Herbert: Pommersche Bibliographie 1952—1955 und Nachträge für 1947—1951. — Zeitschr. f. Ostforschung R. 5: 1956 z. 2 s. 305—320; z. 3 s. 465—480.

2. Księgi pamiątkowe, prace zbiorowe

529. Česko-Polský Sborník Vědeckých Prací. T. I. Praha 1955. Rec.: KONEČNÝ Z. Hist. Časopis R. 1: 1956 s. 119—121; V. SP. Archeol. Rozhledy R. 8: 1956 nr 2 s. 258—259; TYROWICZ Marian. Rocz-i Dziejów społ.-gosp. T. 18: 1956 s. 339—342.

DZIESIEĆ wieków Poznania = poz. 351.

530. HEJNOSZ Wojciech: W sprawie recenzji Studiów Pomorskich. (Odpowiedź prof. A. Vetulaniemu). — Zap. hist. T. 22: 1956 z. 1/3 s. 211—212.

KRAKÓW. Studia nad rozwojem miasta = poz. 354.

531. KSIĘGA Pamiątkowa ku czci Juliana Makowskiego z okazji 50-lecia pracy naukowej. Warszawa 1957 PWN ss. 287, 1 nlb., portr. 1, bibliogr.

Zawiera m. in. BABIŃSKI L.: Responsa et consultationes juris w zakresie prawa międzynarodowego na Pomorzu Zachodnim do poł. w. XVIII. — CIEŚLAK T.: Studia Tomasza Dreznera nad prawem porównawczym.

532. POLSKA w okresie drugiej wojny północnej 1655—1660. T. 1—2: Roz-

prawy. T. 3: Bibliografia. Oprac. zespół pod red. Adama Przybosa. Warszawa 1957. PWN ss. 554, 1 nlb., tabl. 19, portr. 12, mapa 1; ss. 659, 1 nlb., tabl. 23, portr. 3; ss. 218, 1 nlb.

Zawiera m. in.: ŚRENIOWSKI S.: Państwo polskie w połowie XVII w. Zagadnienia ekonomiczne i politycznej władzy oligarchów; Wieś polska w połowie XVII w. — TAZBIR J.: Nietolerancja wyznaniowa i wygnanie arian. — CZAPLIŃSKI W.: Próby reform państwa w czasie najazdu szwedzkiego. — BARANOWSKI B.: Organizacja i skład społeczny wojska polskiego w połowie XVII w.

533. PRÁVNĚHISTORICKÉ Studie. Československá Akademie Věd, sekce ekonomicko-právní, kabinet dějin státu a práva v ČSR. T. I: 1955 ss. 277, 3 nlb., T. II: 1956 ss. 299.

Rec.: BARDACH Juliusz. Czas. prawno-hist. T. 9: 1957 z. 2 s. 366—372.

534. PRÁVNĚHISTORICKÉ Studie. Československá Akademie Věd, sekce ekonomicko-právní, kabinet dějin státu a práva v ČSR. T. III: 1957 ss. 280, 2 nlb.

535. Sacrum Poloniae Millenium. Rozprawy. Szkice. Materiały historyczne. T. 1. Romae 1954. Rec.: WOJNOWSKI Jan ks. Aten. kapł. 1957 z. 2 s. 309—315.

536. Sacrum Poloniae Millenium. Rozprawy. Szkice. Materiały historyczne. T. 1—3. Rzym 1954—1956. Rec.: SZYMICZEK Franciszek. Kierunki 1957 nr 42 s. 4, 11; WOJNOWSKI Jan Ks. Aten. kapł. R. 49 T. 55: 1957 z. 1 s. 149; PIROŻYŃSKI Marian. Homo Dei 1957 nr 1 s. 155.

537. SESJA Archeologiczna Instytutu Historii Kultury Materialnej Polskiej Akademii Nauk, Pierwsza, Warszawa 5—8. V. 1955. Warszawa 1957 Zakład im. Ossolińskich Wydawn. PAN. ss. 432.

Zawiera m. in.: HOŁUBOWICZ W.: O kształtowaniu się i rozwoju społec-

czeństw słowiańskich na ziemiach polskich. Uwagi metodologiczne. — ANTONIEWICZ W.: Problem rozkładu wspólnoty pierwotnej na ziemiach Polski. — GIEYSZTOR A.: Badania nad początkami formacji feudalnej i powstawaniem państwa polskiego, prowadzone w dziesięcioleciu 1945—54. — RAJEWSKI Z.: Wczesnośredniowieczne ośrodki wiejskie w świetle dotychczasowego stanu badań.

538. STUDIA z dziejów wsi małopolskiej w drugiej połowie XVIII wieku. Praca zbiorowa katedry Historii Pol. Nowożytn. i Najnowszej Uniw. Jagiel. i Pracowni Badań Agrar. Instytutu Historii PAN. Pod red. Celiny Bobińskiej — Warszawa 1957 „Książka i Wiedza”, ss. 708, 2 nlb., tab. 1, map 8 luźn. Zawiera m. in. ROSTWOROWSKI E.: Rola urzędu wiejskiego w walce klasowej wsi małopolskiej. — BUSZKO J.: Wpływ reform józefińskich na charakter walki klasowej wsi zachodniogalijskiej.

539. SYMBOLAE Raphaeli Taubenschlag dedicatae. Eos vol. XLVIII fasc. 1 1956 ss. VIII, 589, 3 nlb.; fasc. 2 1957 ss. 409, 3 nlb.; fasc. 3 ss. VI, 497, 1 nlb.

Rec.: GORTÉMAN Claire. Chronique d'Égypte T. 31 nr 62: 1956 s. 379—383; T. 32 nr 64: 1957 s. 379—384; PETSCHOW H. Bibliotheca Orientalis R. 14: 1957 nr 5/6 s. 202—203.

540. Szkice z dziejów Śląska. T. 2. Warszawa 1956. Rec.: WYSŁOUCH Seweryn: Koniec zmowy milczenia. Przemiany 1957 nr 18 s. 5.

3. Konferencje, wystawy

541. [BARDACH Juliusz] J. B. i [SZCHANIECKI Michał] M. S.: Doroczna sesja Société d'Histoire du Droit w Paryżu i sesja Commission Internationale pour l'Histoire des Assemblées d'Etat w Paryżu — w dniach 3—8 czerwca 1957 r. — Czas. prawno-hist. T. 9: 1957 z. 2 s. 439—440.

542. HENSEL Witold: Zagajenie konferencji [sprawozdawczo-planującej badań regionu płockiego]. — Not. płockie 1957 nr 3/4 s. 3—5, ilustr.

543. JANKOWSKA Jadwiga: Konferencja w sprawie porządkowania akt pruskich. — Archeion T. 26: 1956 s. 245—247.

544. KONFERENCJA sprawozdawczo-planująca badań regionu płockiego w Płocku 30. XI.—1. XII. 1956 r. — Not. płockie 1957 nr 3/4 s. 2.

545. Konferencja Śląska Instytutu Historii PAN. Wrocław 1954 T. 1—2. Rec.: LANGROD-VAUGHAN Michèle. Revue hist. de droit français et étranger 4e sér. R. 34: 1956 nr 1 s. 158—161.

546. [ROMAN Stanisław] S. R.: Doroczna sesja Société Jean Bodin w Lejdzie. — Czas. prawno-hist. T. 9: 1957 z. 1 s. 422—423.

547. TYMIENIECKI Kazimierz: X Kongres nauk historycznych w Rzymie i udział w nim delegacji polskiej (4—11 września 1955 r.) — Spraw. Pozn. TPN 1955 nr 2 s. 256—258.

548. [VETULANI Adam] A. V.: Doroczna sesja Société d'Histoire du Droit (1956 r.) — Czas. prawno-hist. T. 9: 1957 z. 1 s. 421—422.

549. FIJAŁEK Jan, TOMCZAK Andrzej: Wystawa „Piotrków w dokumentach”. — Zesz. nauk UŁ. Ser. 1 Nauki humanist.-społ. 1957 z. 5 s. 215—218.

550. LIETZ Zygmunt: Wystawa o pamiątkach polskości [na Warmii i Mazurach w Olsztynie]. — Warmia i Mazury 1957 nr 4 s. 11, ilustr.

551. NELKEN Halina: Potrzeba piękna. [Wystawa historyczna „X wieków Bytomia“]. — Przemiany 1957 nr 15 s. 5, ilustr.

4. Dzieła ogólne, podręczniki

552. BRÜCKNER Aleksander: Dzieje kultury polskiej. Tom I. od czasów przedhistorycznych do r. 1506. (Wydanie trzecie). „Książka i Wiedza” Warszawa 1957 ss. XV, 735.

553. KORANYI Karol: Zur Geschichte antiker Rechtsgrundsätze im mittelalterlichen Recht. W: Symbolae Raphaeli Taubenschlag dedicatae. Eos vol. XLVIII fasc. 2 1957 s. 357—365 i odb.

554. ŁOZIŃSKI Władysław: Prawem i Lewem. Obyczaje na Czerwonej Rusi w pierwszej połowie XVII wieku. Wyd. 5. T. 1: Czasy i Ludzie. T. 2: Wojny prywatne. Kraków 1957 Wydawn. Literackie. ss. XX, 361, 2 nlb., ilustr., portr.; ss. XI, 1 nlb., 430, 1 nlb., ilustr. portr.

555. Schönbauer E.: Untersuchungen über die Rechtsentwicklung in der Kaiserzeit. Journal of Jurist. Papirology T. 9/10, 1955/56. Rec.: MODRZEJEWSKI Józef. Iura T. 8: 1957 s. 615.

556. Seidl Erwin: Ägyptische Rechtsgeschichte der Saiten- und Perserzeit. Glückstadt 1956. Rec.: MODRZEJEWSKI Józef. Bibliotheca Orientalis R. 14: 1957 nr 5/6 s. 219—221.

557. STERNBACH Ludwik: Juridical studies in ancient Indian law. 25. The Manava-dharma-Śastra Stanzas in the Hitopadeśa. — Roczn. orient. T. 21: 1957 s. 427—454.

558. Taubenschlag Rafał: Rzymskie prawo prywatne na tle praw antycznych. Warszawa 1955. Rec.: PŁODZIEN Stanisław ks. Państwo i Prawo R. 12: 1957 z. 6 s. 1206—1209.

559. WEIZSÄCKER Wilhelm: Geschichtliche Wechselwirkungen deutsch-slavisches Rechtsdenkens. — Zeitschr. f. Ostforschung R. 5: 1956 z. 2 s. 161—180.

560. Ellul Jacques: Histoire des institutions. T. 1. Paris 1955. Rec.: SCZANIECKI Michał. Czas. prawno-hist. T. 9: 1957 z. 1 s. 332—337.

561. HISTORIA państwa i prawa Polski do roku 1795. Pod red. Juliusza Bardacha. Cz. 1: J. BARDACH: Historia państwa i prawa Polski do połowy XV wieku. Cz. 2: Zdzisław KACZMARCZYK, Bogusław LEŚNODORSKI: Historia państwa i prawa Polski od połowy XV w. do r. 1795. Warszawa 1957 PWN ss. 592, 3 nlb.; ss. 4 nlb., 549, 2 nlb.

Rec.: SOBOCIŃSKI Władysław: Pierwsza synteza historii państwa i prawa Polski. Państwo i Prawo R. 12: 1957 z. 10 s. 526—557; Życie Szk. wyższej nr 9 s. 81—85; SAWICKI Jakub. Nowa synteza dziejów państwa i prawa polskiego. Nowe Książki R. 9: 1957 nr 9 s. 1—5 (513—517).

562. Maillet Jean: Histoire des institutions et des faits sociaux. Paris 1956: Rec.: SCZANIECKI Michał. Czas. prawno-hist. T. 9: 1957 z. 1 s. 332—337.

563. Monier Raymond, Cardascia Guillaume, Imbert Jean: Histoire des institutions et des faits sociaux. Paris 1955. Rec.: SCZANIECKI Michał. Czas. prawno-hist. T. 9: 1957 z. 1 s. 332—337.

564. Novitski I. B.: Osnovy rimskogo graždanskogo prava (= Les principes du droit civil romain). Moskwa 1956. Rec.: MODRZEJEWSKI Józef. Iura T. 8: 1957 s. 477—478 i odb.

565. Taubenschlag Rafał: Rzymskie prawo prywatne. Warszawa 1955. Rec.: PŁODZIEN Stanisław ks. Państwo i Prawo R. 12: 1957 z. 9 s. 444—446.

566. TEORIA państwa i prawa. Wykłady. Pod red. Stanisława Ehrlicha. Cz. 1 Warszawa 1957 PWN ss. 196, 1 nlb. Zawiera m. in.: EHRlich S.: Pochodzenie państwa i prawa. — EHRlich S.: Nauka o typach i formach państwa i prawa.

5. Czasopisma i wydawnictwa seryjne

567. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 6: 1954 z. 2. Rec.: LANGROD-VAUGHAN Michèle. *Revue hist. de droit français et étranger* 4e sér. R. 34: 1956 nr 1 s. 161.

568. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. (Kom. red. Juliusz Bardach, Michał Szczaniecki red. nac., Jan Wąsicki). T. 9: 1957 z. 1 Warszawa 1957 ss. 428; z. 2 Warszawa 1957 ss. 440.

569. *IURA-Rivista Internazionale di Diritto Romano e Antico*. A. 1950—1955. Rec.: STASZKÓW Michał. *Czas. prawno-hist.* T. 9: 1957 z. 1 s. 362—366.

570. *Revue historique de droit français et étranger*. 4e série, 34e année, 1956. Rec.: MATUSZEWSKI Józef. *Czas. prawno-hist.* T. 9: 1957 z. 1 s. 366—370.

571. *Revue historique de droit français et étranger*. 4e série, 34e année, 1956. Rec.: MATUSZEWSKI Józef. *Czas. prawno-hist.* T. 9: 1957 z. 2 s. 372—379.

572. *Revue Internationale d'Histoire politique et constitutionnelle*. 1955 no

19—20. Rec.: LEŚNODORSKI Bogusław, WYCZAŃSKI Andrzej: *Studia francusko-polskie*. *Kwart. hist.* R. 64: 1957 nr 1 s. 214—218.

573. *STUDIA Źródłoznawcze. Commentationes*. Kom. red. Aleksander Gieysztor, Gerard Labuda. T. 1 Warszawa 1957 PWN ss. 334, 2 nrb., tabl. 23, ilustr.

574. *The Journal of Juristic Papyrology*. Vol. IX—X. Varsovie 1956. Rec.: HOMBERT Marcel. *Chronique d'Égypte* T. 32 nr 64: 1957 s. 370—379.

575. *Zeitschrift der Savigny-Stiftung für Rechtsgeschichte. Romanistische Abteilung*. Jg. 64—73: 1944—1956. Rec.: FALENCIAK Jerzy. *Czas. prawno-hist.* T. 9: 1957 z. 1 s. 370—376.

576. *Zeitschrift der Savigny—Stiftung für Rechtsgeschichte. Germanistische Abteilung*. Jg. 65—73: 1948—1956. Rec.: JAWORSKI Iwo. *Czas. prawno-hist.* T. 9: 1957 z. 1 s. 376—385.

577. *Zeitschrift der Savigny-Stiftung für Rechtsgeschichte. Kanonistische Abteilung*. Jg. 35—42: 1947—1956. Rec.: WINOWSKI Leszek. *Czas. prawno-hist.* T. 9: 1957 z. 1 s. 385—395.

SKOROWIDZ NAZWISK

U w a g a : Skorowidz obejmuje nazwiska autorów, wydawców, redaktorów, tłumaczy i recenzentów. Nie obejmuje nazwisk autorów, których prace włączono do niniejszego zestawienia jedynie ze względu na ich recenzję ulegającą rejestracji.

Liczby wskazujące na autorów recenzji drukowane są kursywą. Liczby wskazujące na pozycje bio- i bibliograficzne odnoszące się do osoby danego autora (życiorysy, jubileusze, nekrologi) drukowane są czcionką półtłustą.

A. J. K. 458	Bogucka Maria 94, 237
Adamus Jan 192	Boratyński Stefan 502
ag. 519	Borowiak Jan 253
Ajnenkiel Andrzej 398	Borowiec Józef 453
Alexandrowicz Stanisław 289	Bortkiewicz Filomena 254
Antoniewicz Włodzimierz 537	Borucka - Arctowa Maria 191
Askanas Kazimierz 486	Boy - Żeleński Tadeusz 157
	Breyer Richard 503
B. D. M. 43	Brodowska Helena 397
Babiński Leon 491, 531	Brückner Aleksander 552
Banaś Maria Beatrix O. S. U. 437	Buczek Karol 58, 222, 223
Baranowski Bohdan 216, 347, 350, 532	Budkowa Zofia 25, 78
Barański Zbigniew 501	Bujak Franciszek 520
Barcikowski Wacław 464	Bukowski Stanisław 387
Barciński Florian 396	Buszko Józef 296, 297, 538
Bardach Juliusz 245, 533, 541, 561, 568	Buszyński Edward 329
Bartel Wojciech M. 198	
Baszkiewicz Jan 190	Cackowski Stefan 391
Batowski Henryk 504	Cederbaum Henryk 459
Baumgart Jan 517	Chałasiński Józef 123
Ben - Sasson H. H. 274	Chamcówna Mirosława 330
Berger - Mayerowa Janina 93	Chamerska Halina 255
Biały Franciszek 518	Chmaj Ludwik 419
Bielecka Janina 91, 451	Chmura Julian 256
Bielińska Stanisława 521	Cieśla Ryszard 361
Biernat Czesław 9a	Cieślak Edmund 275a, 277
Bierzanek Remigiusz 151	Cieślak Tadeusz 41, 149, 150, 396a, 503, 531
Binerowski Zbigniew 339	Constabel Adelheid 42
Biskup Marian 9, 9b, 124, 219, 232, 270, 499	Czacharowski Antoni 278a, 496
Błachut Władysław 452	Czapliński Władysław 308, 492, 532
Bobińska Celina 538	Czasopismo Prawno-Historyczne 568
Bogdan Franciszek ks. 418	Czwojdrak Tadeusz 392

- Cwik Władysław 474
- Dąbrowski Henryk 83, 89, 90
- Dąbrowski Jan 354
- Dembińska Maria 364
- Deresiewicz Janusz 46, 351
- Dobrowolska Danuta 257
- Dobrowolski Henryk 312
- Dutkiewicz Józef 203
- Dworzaczek Włodzimierz 7, 309
- Dziesięć wieków Poznania 351
- Dziewulski Władysław 237, 380
- Ehrlich Ludwik 194
- Ehrlich Stanisław 566
- Eisenbach Artur 265
- Esman Tadeusz 92
- Ettinger S. 226
- Falenciak Jerzy 575
- Falkowski Czesław ks. 105, 106, 110
- Fastnacht Adam 227
- Fiałkowski Józef ks. 421
- Fijałek Jan 549
- Fenrych Wiktor 68, 96
- Flatau - Kowalska Aleksandra 482
- Galos Adam 325
- Gąsowski Jerzy 367
- Gembala Alojzy 271
- Gerlach Jan 340
- Gierszewski Stanisław 258, 489
- Gieysztor Aleksander 61, 368, 537, 573
- Gilissen John 125
- Glabisz K. 503
- Glapa Adam 259
- Goldberg Jakub 218, 260
- Gomolec Ludwik 352
- Gorteman Claire 539
- Gottschalk Joseph dr 421a
- Górska Krystyna 63, 220, 278
- Górski Karol 9
- Górski Konrad 155
- Grabski Andrzej Feliks 493
- Grajewska Irena 295, 313
- Grajewski Henryk 314
- Grochulska Barbara 463
- Grodziski Stanisław 1
- Groniowski Krzysztof 44, 255
- Gronowski Stanisław 443
- Groszyk Henryk 189
- Grot Zdzisław 42, 351
- Grotius Hugo 151
- Grygier Tadeusz 299
- Grzybowski Konstanty 152, 275, 300
- Grzybowski Stanisław 310
- Halban Leon 126
- Halecki Oskar 123
- Halicz Emanuel 460
- Hartung Fritz 42
- Heike Otto 261
- Hejnosz Wojciech 8, 71a, 120, 148, 173, 174, 495, 530
- Hellmann Manfred 127
- Hensel Witold 351, 542
- Hettwer Joseph S. V. D. 65a
- Hilton Rodney H. 228
- Holzer Jerzy 301, 322
- Hołubowicz W. 537
- Hombert Marcel 574
- Horvat Marijan 128
- Hubatsch Walther 129
- Immink P. W. A. 130
- Inglot Stefan 66, 153
- J. G. 282
- Jabłoński Henryk 505, 506
- Jakóbczyk Witold 49, 351
- Jankowska Jadwiga 543
- Janosz - Biskupowa Irena 11, 278
- Jaros Jerzy 510
- Jasienica Paweł 502
- Jasiński Kazimierz 229, 431
- Jaworski Iwo 576
- Jobert Ambroise 182
- Johansen P. 98, 251
- Jordan Zbigniew 123
- Juryś Roman 462
- Kaczmarczyk Kazimierz 99
- Kaczmarczyk Zdzisław 561
- Kaczmarek Roman 405
- Kaleta Roman 317
- Kamińska Janina 370
- Kamiński Adam 14
- Kamiński Andrzej Józef 502
- Kampf Waldemar 291
- Kancewicz Jan 262
- Kappesowa Halina 73
- Karaś Mieczysław 34

- Karpiński Zygmunt 343
 Karwasińska Jadwiga 19
 Kazimierski Józef 353
 Keckowa Antonina 13, 47
 Kielbicka Aniela 14
 Kieniewicz Stefan 298, 402
 Klafkowski Alfons 416
 Klima Josef 2, 187
 Klimowiecki Romuald 176
 Kłoczowski Jerzy 422, 423, 427
 Kłos Michał 45
 Kmiecńska T. 406
 Knoppek Witold 468
 Kocot Kazimierz 507
 Kohnowa Renata 22
 Kohte Wolfgang 261, 503
 Kolankowski Ludwik 171
 Kolasa Jan 201
 Kołodziejczyk Ryszard 263, 265
 Konečný Z. 529
 Konferencja sprawozdawczo-planująca
 badań regionu płockiego 544
 Konik Eugeniusz 188
 Koranyi Karol 24, 77, 154, 179, 315, 477, 553
 Korta Wacław 420
 Kosik Jan 467
 Kossowski Aleksander 407
 Kotula Tadeusz 212
 Kowalewicz Henryk 30
 Kowecki Jerzy 318
 Kraków. Studia nad rozwojem miasta
 354
 Kraków w latach okupacji 1939—1957. 389
 Krzemińska - Surowiecka Barbara 305
 Krzykała Stanisław 331
 Krzywobłocka Bożena 264
 Krzyżanowski Adam 319
 Książek Władysław 320
 Kucner Alfred 408, 508
 Kuczyński Stefan M. 497
 Kula J. 346
 Kumor Bolesław ks. 409, 410, 411, 412
 Kunderewicz Cezary 2, 211, 326, 327, 328
 Kunkel Otto 382
 Kupfer Franciszek 40
 Kupiszewski Henryk 448
 Kuranc Józef 490
 Kurdybacha Łukasz 155
 Kürbisówna Brygida 59, 64, 71, 72, 79, 164
 Kwolek Jan ks. 424
 Labuda Gerard 18, 21, 33, 57, 62, 67, 69,
 70, 207, 279, 369, 573
 Lalik Tadeusz 371
 Lande Jerzy 186
 Langrod Jerzy Stefan 181
 Langrod - Vaughan Michèle 516, 545, 567
 Lechicka Jadwiga 171
 Lechicki Czesław 439
 Lehr - Splawiński Tadeusz 183
 Leńczowski Franciszek 23
 Lenger Marie - Thérèse 55
 Lentze Hans 131
 Lepszy Kazimierz 23, 100
 Lesiński Henryk 372
 Leszczyński Józef 221, 230
 Leśnodorski Bogusław 180, 201a, 201b,
 300a, 508a, 561 572
 Lewicki Marian 22
 Lewicki Tadeusz 40
 Libera Kazimierz 17, 175
 Lichońska Irmina 155
 Liebeskind W. A. 132
 Liedtke Antoni ks. 118, 428
 Lietz Zygmunt 550
 Longchamps Franciszek 332
 Łanowski Jerzy 172, 359
 Łepkowski Tadeusz 101, 264
 Łojek Jerzy 333
 Łopatka Adam 461
 Łoposzko Tadeusz 213
 Łowmiański Henryk 224, 272, 280, 281,
 283, 286, 290, 373
 Łoziński Władysław 554
 Łukasiewicz Juliusz 205
 Łysiak Ludwik 6
 m. s. 502
 Maas Walther 231
 Maciag Mirosław 355
 Mackiewicz Stanisław 502
 Macurek Josef 102
 Mai Joachim 522
 Maillet Jean 133
 Maisel Witold 454
 Makowski Julian 531
 Malej Witold ks. 438
 Maleczyńska Ewa 103, 193
 Maleczyński Karol 245, 374
 Malewski Andrzej 121

- Manteuffel Jerzy 172
 Markiewicz Władysław 267
 Maschke Erich 294
 Matuszewski Józef 65, 85, 233, 450, 570, 571
 Matysik Stanisław 487
 Mazurek Zofia 266
 Mazurkiewicz Józef 474
 Mączak Antoni 8, 104
 Mencil Tadeusz 48
 Meszorer Albert 444
 Metz René 154a
 Meyer Hans M. 526, 527
 Mika Marian J. 107
 Misiewicz W. 346
 Mitkowski Józef 215
 Modrzejewski Józef 134, 135, 136, 469, 478, 479, 480, 523, 555, 556, 564
 Modrzewski Andrzej Frycz 155, 156
 Montesquieu 157
 Mor Carlo Guido 137
 Morcinek Elżbieta 237
 Moretti L. 56
 Musioł Ludwik 356
 Myśliński Kazimierz 3, 29, 36

 Nachtman Władysław ks. 413
 Nadolski Andrzej 377
 Namysłowski Władysław 173, 174, 175
 Neisner Winfried 415
 Nelken Halina 551
 Nowacki Józef ks. 26

 Obląk Jan ks. 440
 Odložilik Otakar 206
 Odyniec Wacław 235a
 Ogrodziński Władysław 416
 Olszewski Henryk 311
 Oprawdziwie naukowe opracowanie podstawowych zagadnień historii radzieckiego państwa i prawa 122
 Orzechowski Kazimierz 399, 475
 Osmańczyk Edmund 108
 Osmólska - Piskorska Bożena 334
 Osuchowski Wacław 449

 Padacz Władysław ks. 414
 Pałucki Władysław 47, 236
 Pańków Stanisława 14
 Paprocki Franciszek 97, 109, 351

 Parnicki - Pudełko Stefan 359
 Patkaniowski Michał 159
 Patykiewicz Walenty ks. 27
 Pauli Lesław 160, 161, 445
 Pawłowski Bronisław 348a
 Pelc Janusz 167
 Peretiatkowicz Antoni 176, 177
 Pertek Jerzy 28
 Perzanowski Zbigniew 34
 Petrani Aleksy ks. 118, 426, 524
 Petschow H. 539
 Pecherski Zygmunt 378, 390
 Pirożyński Marian ks. 536
 Piskorski Czesław 284
 Płodzień Stanisław ks. 558, 565
 Płoszewski Alfons 177
 Pocięcha Władysław 4
 Podraza Antoni 101, 430
 Pogonowski Jerzy 162
 Pollakówna Marzena 11, 31, 252
 Polska Bibliografia Prawnicza 525
 Polska w okresie drugiej wojny północnej 1655—1660. 532
 Popiołek Franciszek 357
 Poppe Andrzej 384
 Poppe Danuta 238
 Porębska Krystyna 404
 Posadzy Wiesław 30
 Právněhistorické Studie 533, 534
 Pražák 16
 Press Ludwika 360
 Procházka Vladimír 184, 210, 285
 Przyboś Adam 5, 14, 82, 532
 Przyłubski Feliks 335

 Radwański Zdzisław 336
 Rajewski Zdzisław 214, 537
 Reychman Jan 202
 Rhode Gotthold 8, 362, 365, 373
 Rister Herbert 519, 526, 527, 528
 Rogala W. 351
 Roman Stanisław 74, 473, 546
 Rosin Ryszard 379
 Rostocki Władysław 203, 306
 Rostworowski Emanuel 323, 348, 538
 Różanowski Kazimierz 380
 Rudnicki Kazimierz 464
 Rusinek Kazimierz 514
 Rusiński Władysław 15
 Russocki Stanisław 76, 199, 200, 239, 321, 369

- Rutkowska - Płachcińska Anna 366, 393, 488
 Rządkowska Helena 400
 Rzepa Jan ks. 434
- Samsonowicz Henryk 8, 10
 Sarneta Iaroslauś 215
 Sawicki Jakub 77, 78, 111, 561
 Sawicki Witold 481
 Schmauch Hans 273a
 Schmid Heinrich Felix 88
 Schwann Stanisław 344
 Szczaniecki Michał 60, 138, 139, 140, 141, 157, 158, 225, 541, 560, 562, 563, 568
 Seidler Grzegorz Leopold 204
 Senkowska Monika 50
 Serczyk Jerzy 232, 277
 Sesja Archeologiczna 537
 Sieradzki Józef 280
 Skuszak Ludwik 54
 Sławoszewska Maria 112
 Smogorzewski Kazimierz 261
 Smoleńska Barbara 401
 Sobalski Franciszek 381, 394
 Sobisiak Walerian 217, 476
 Sobociński Władysław 32, 163, 167, 561
 Sobol Bogdan 80
 Sobolewski Marek 315
 Sokolnicki Michał 503
 Sokół Stanisław 357a
 Sosin Stanisław 363, 375
 St. S. 210a, 241a
 Stadtmüller Georg 498
 Stankiewicz Zbigniew 345
 Staszków Michał 142, 569
 Stebelska Halina 52
 Stebelski Adam 115
 Steffen Augustyn 81
 Sternbach Ludwik 557
 Stocki Edward 509
 Stojanowski Józef 114
 Studia z dziejów wsi małopolskiej w drugiej połowie XVIII wieku 538
 Studia Źródłoznawcze 573
 Subera Ignacy ks. 441, 442
 Sulewski Wojciech 502
 Szaflik Józef Ryszard 241, 395
 Szafranski Tadeusz 215
 Szczucki Lech 195
 Szenic Stanisław 447, 465
 Szkurłatowski Zygmunt 396
- Szpruch Jan 197
 Szust Zenon 383
 Szymiczek Franciszek 357, 536
- Ślaski Kazimierz 287, 292
 Śląsk w pierwszej połowie XIX w. 51
 Śliwowski Jerzy 483
 Śmiałowski Józef 515
 Śpiewak Florian 511, 512, 513
 Śreniowski Stanisław 178, 179, 180, 255, 376, 402, 532
 Świda Witold 484
 Świderkówna Anna 143
- T. M. P. 369
 T. S. 337
 Taubenschlag Rafał 144, 145, 470, 539
 Tazbir Janusz 100, 425, 429, 532
 Terlecki Władysław 341
 Thieme Hans 146
 Tomczak Andrzej 53, 549
 Topolski Jerzy 12, 121, 303
 Trudzik Zbigniew 243
 Turoń Bronisław 84
 Tymieniecki Kazimierz 234, 244, 273, 547
 Tync Stanisław 196
 Tyrowicz Marian 529
 Tyszkiewicz Lech 246, 276
- Umiński Józef ks. 432
 Urban Wacław 247
 Urban Wincenty ks. 415
- V. SP. 529
 Vaněček Václav 147
 Vetulani Adam 20, 75, 86, 87, 466, 548
 Vielrose Egon 248
 Voisé Waldemar 165, 166, 170, 186
- Wachholz Szczesny 181, 302
 Wachowiak Bogdan 235, 288, 294a
 Walachowicz Jerzy 455
 Walczak Ryszard 293
 Walter Mieczysław 249
 Warecka - Kosacka Daniela 353
 Wasilewski Tadeusz 242
 Wąsicki Jan 303, 304, 568
 Wegener Wilhelm 170
 Weinberg Gerhard 503
 Weizsäcker Wilhelm 373, 559
 Wenskus Reinhard 500

- Wereszycki Henryk 42
Weyman Stefan 185, 342
Wędzki Andrzej 35, 98
Wiatrolik Eleonora 385
Wielopolski Alfred 116
Wikarjak Jan 113
Wilder Jan Antoni 388
Willaume Juliusz 168, 324
Winowski Leszek 577
Wiśniewski Jerzy 240
Witkowski Michał 521
Włodarska Czesława 45
Włodarski Bronisław 95
Wojas Zbigniew 456
Wojciechowski Marian 261
Wojciechowski Zygmunt 182, 183, 184, 185
Wojnowski Jan ks. 535, 536
Wojtkowski Andrzej 307
Wojtowicz Jerzy 268
Wolff Adam 117
Woliński Janusz 37, 38
Wołodkiewicz Witold 471
Woner Tadeusz 446
Wójcik Walenty ks. 433
Wójcik Zbigniew 39, 169, 494
Wróblewski Jerzy 204
Wyczański Andrzej 403, 572
Wyczawski Hieronim Eugeniusz o. 417, 435
Wysłouch Seweryn 540
Wyszyński Michał ks. 472
Zabarnik Michał 457
Zabiello Stanisław 502
Zahorski Andrzej 338, 349, 376
Zajączkowski Ananiasz 119
Zajączkowski Stanisław Marian 250
Zajewski Władysław 203
Zientara Benedykt 208, 209
Zins Henryk 436
Ziółkowska Hanna 351
Żabiński Zbigniew 485
Żak Zenon 392
Żychiewicz Tadeusz 358
Żychowski Marian 269
Żytkowicz Leonid 12

